

Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare

2

Piața funciară
din Moldova bate pasul
pe loc

4

Discrepanță majoră
între soldul creditelor
și al depozitelor

5

Peste 11,7 mii de abonați și-au schimbat operatorul cu menținerea numărului de telefon

Peste 11 520 de abonați la serviciile de telefonie mobilă și-au schimbat operatorul, în primele două luni după lansarea portabilității numerelor, cu menținerea numărului vechi de telefon, informează MOLDPRES.

Date ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologie Informației (ANRCETI), făcute publice, mai arată că într-o lună de la lansarea acestui serviciu în rețelele fixe au fost portate 230 de numere.

În total, au fost înregistrate peste 13 mii cereri de portare, dintre care 12,8 mii – pentru numerele mobile. În proces de examinare se află circa 1,4 mii de cereri de portare a numerelor. Rezultatele înregistrate sunt satisfăcătoare, a apreciat în cadrul unei ședințe directorul ANRCETI, Grigore Varanița. “Cum am anticipat, cele mai multe portări au fost efectuate în sectorul de telefonie mobilă. Numărul de cereri înregistrate, cât și numărul de portări efectuate corespunde estimărilor noastre”, a precizat Varanița.

Directorul autorității de reglementare a spus că în acest interval scurt de timp portabilitatea numerelor și-a atins unul din scopurile sale principale: intensificarea concurenței între furnizori care aduce beneficii directe utilizatorilor de telefonie. “Portabilitatea numerelor a crescut libertatea de alegere a utilizatorilor și puterea lor de negociere cu furnizorii, factor care i-a impus pe furnizori să depună eforturi suplimentare pentru a-și păstra abonații și a atrage noi utilizatori prin oferte mai atractive, cu tarife mai mici”, a estimat Grigore Varanița.

Pentru prima dată în Republica Moldova, cei trei furnizori de telefonie mobilă au lansat, odată cu demararea portabilității numerelor, oferte

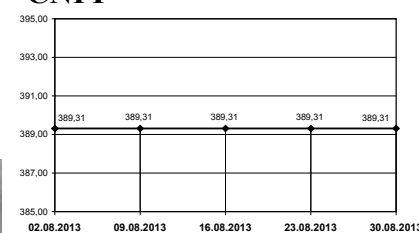
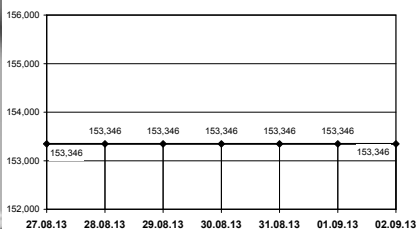
cu minute nelimitate pentru apeluri către orice rețea mobilă sau fixă pe parcursul unui an. Totodată, un furnizor de telefonie fixă oferă, în premieră pentru această piață, minute nelimitate pentru apeluri către orice rețea fixă în decursul unui an.

Dacă până nu demult acești utilizatori achitau lunar peste o sută ori două sute lei sau chiar mii de lei pentru apeluri în rețea și în afara rețelei, iar după fiecare lună, în unele cazuri, plăteau suplimentar și pentru apelurile efectuate extra pachet, în prezent ei achită doar prețul pachetelor de servicii cu minute nelimitate.

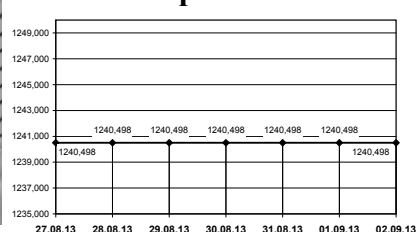
Portabilitatea numerelor este un serviciu destinat utilizatorilor finali de telefonie care permite acestora să-și păstreze numărul de telefon atunci când schimbă furnizorul. Începând cu 1 iulie și cu 31 iulie 2013, orice utilizator de telefonie mobilă și, respectiv, de telefonie fixă poate beneficia de serviciul de portabilitate a numerelor în maximum 5 zile lucrătoare de la depunerea unei cereri la furnizorul pe care l-a ales. În octombrie curent, ANRCETI va face public un raport privind evaluarea impactului implementării portabilității numerelor în Republica Moldova.

CNPF

Banking Stock Index –
InfoMarket

EVM-Composite

Curs valutar
4.09.2013

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	12.8367
EUR	1	16.9118
UAH	1	1.5778
RON	1	3.8166
RUB	1	0.3839

Sumarul tranzacțiilor bursiere din săptămâna trecută

În perioada 19-23 august 2013 volumul total al tranzacțiilor la Bursa de Valori a Moldovei a constituit 662,6 mii lei. În total, au fost înregistrate 15 tranzacții cu acțiunile a 6 emitenți.

În Secția de Bază a Bursei (piața interactivă) au fost efectuate 12 tranzacții în sumă de 55,1 mii lei. Prețul de piață al acțiunilor companiei de asigurări „Asito” a scăzut de la 10,20 până la 9,60 lei. De asemenea, s-a micșorat prețul acțiunilor companiei din Briceni „Nord-Zahar” – de la 1,07 până la 0,50 lei. Prețul acțiunilor societății din Chișinău „Universal” a rămas stabil la nivelul de 3 lei.

Volumul Secției Tranzacțiilor Directe a constituit 607,5 mii lei. În cadrul licitațiilor cu strigare (pachete unice) au fost tranzacționate valorile mobiliare a 2 emitenți: „Constructorul” (Bălți) – cu 8,50 lei pentru o acțiune și „Frăție-94” (Chișinău) – cu 10 lei pentru o acțiune.

Bursa de Valori a Moldovei prestează servicii de consulting în domeniul activității licențiate (bursiere).

Informații la telefonul: 022 27-76-36.
www.moldse.md Bursa de Valori a Moldovei

Din 2014, clădirile noi nu vor putea fi date în exploatare fără a fi certificate din punctul de vedere al performanței energetice

Începând cu anul 2014, toate clădirile noi vor trebui certificate obligatoriu din punctul de vedere al performanței energetice. Un proiect de lege în acest sens a fost aprobat de Guvern.

Potrivit Agenției “INFOTAG”, ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Marcel Răducan, a menționat după ședința Guvernului că proiectul este unul extrem de important pentru economia națională, întrucât realizarea lui va permite conservarea energiei termice, ceea ce va duce la micșorarea facturilor.

“Certificarea performanței energetice a clădirilor va fi efectuată de către evaluatori energetici autorizați de Agenția pentru Eficiență Energetică. Aceștia vor stabili gradul de conservare a energiei de la A la G. În cazul în care clădirea nu va fi certificată din punctul de vedere al performanței energetice, nu va fi semnat actul de finisare a lucrărilor și recepționare a clădirii”, a spus ministrul.

Marcel Răducan a mai menționat că prevederile legii nu se vor răsfrânge asupra imobilelor existente. Potrivit lui, certificatul va fi eliberat beneficiarului contra cost, fără a preciza prețul acestuia.

“Nu contează costul certificatului. Noi trebuie să vedem beneficiul în urma obținerii certificatului de stabilire a gradului de conservare a energiei”, a spus ministrul.

Noile cerințe au scopul de a reduce consumul de energie în clădirile noi cu cel puțin 30%, reducerea facturii pentru încălzire în clădirile noi cu peste 5000 de lei anual pentru un apartament cu 2 camere (60 m²) sau economii de peste 200 mil. de lei pentru toate blocurile de locuit noi construite din 2012 până în 2020. Clădirilor din Republica Moldova le revin circa 45% din consumul final de energie.

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 23 august 2013 a avut loc ședința ordinară a Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Examinînd rezultatele controlului tematic privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. „VALEA PODULUI”, Consiliul de administrație a aprobat hotărîrea prin care se inițiază procedura de tragere la răspundere contravențională a directorului executiv al asociației, a contabilului-șef și a contabilului – casier în exercițiu pînă la data de 31.12.2012, contabilului-șef al A.E.Î. „VALEA PODULUI” fiindu-i retrasă confirmarea în funcția de administrator al asociației, eliberîndu-l din componența acestora. Conform hotărîrii, se interzice asociației acceptarea depunerilor de economii în condițiile în care ponderea împrumuturilor și dobînzilor aferente cu termen expirat mai mult de 30 de zile în total portofoliu de împrumuturi constituie peste 5,0 la sută, iar depunerile de economii depășesc valoarea dublă a rezervei instituționale. De asemenea, se prescrie administratorilor A.E.Î. „VALEA PODULUI” asigurarea respectării necondiționate a prevederilor actelor legislative și normative, întreprinderea măsurilor privind înlăturarea încălcărilor reflectate în actul de control și efectuarea în termen de 3 luni din data intrării în vigoare a hotărîrii a unui șir de măsuri executorii. A.E.Î. „VALEA PODULUI” urmează să prezinte lunar CNPF, pînă la înlăturarea integrală a încălcărilor constatate, rapoarte cu privire la măsurile întreprinse, cu anexarea copiilor documentelor justificative.

În urma studierii în cadrul ședinței a rezultatelor controlului complex privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. „HÎRTOPUL MIC”, a fost aprobată hotărîrea ce prevede inițierea procedurii de tragere la răspundere contravențională a directorului executiv și a contabilului-șef al asociației, precum și eliberarea din funcția de administrator a contabilului-șef al A.E.Î. „HÎRTOPUL MIC”, fiind prescris administratorilor asociației înlăturarea încălcărilor reflectate în actul de control și respectarea necondiționată a prevederilor actelor legislative și normative, luîndu-se act de restituirea în perioada 08.02.2013-16.04.2013 de către contabilul-șef al asociației în cauză a mijloacelor bănești în valoare totală de 512354 lei, urmînd ca A.E.Î. „HÎRTOPUL MIC” să prezinte lunar CNPF, pînă la înlăturarea integrală a încălcărilor constatate, rapoarte cu privire la măsurile întreprinse, cu anexarea copiilor documentelor justificative. Decizia mai prevede remiterea materialelor aferente controlului la A.E.Î. „HÎRTOPUL MIC” Procuraturii raionului Criuleni pentru examinare și luare de atitudine conform legislației.

În urma examinării cererilor depuse, Consiliul de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare a reperfecat licențele:

– Asociației de Economii și Împrumut „MUSTEAȚA” seria CNPF nr. 000192, eliberată la 30 aprilie 2009 pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut, pe un termen nelimitat, prin substituirea anexei la licență cu extinderea teritorială a acțiunii licenței asupra unor noi unități administrativ-teritoriale din imediata vecinătate: satul Albinețul Vechi, raionul Fălești și satul Călugăr, raionul Fălești;

– Asociației de Economii și Împrumut „FĂLEȘTII NOI” seria CNPF nr. 000298, eliberată la 21 august 2009 pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut, pe un termen nelimitat, prin substituirea anexei la licență cu extinderea teritorială a acțiunii licenței asupra unității administrativ-teritoriale din imediata vecinătate: orașul Fălești, raionul Fălești;

– Asociației de Economii și Împrumut „DUȘMANI” seria CNPF nr. 000281, eliberată la 28 mai 2009 pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut, pe un termen nelimitat, prin substituirea anexei la licență cu extinderea teritorială a acțiunii licenței asupra unităților administrativ-teritoriale din imediata vecinătate: orașul Glodeni, raionul Glodeni; satul Ciuciulea, raionul Glodeni; satul Căjba, raionul Glodeni.

Consiliul de administrație a avizat înregistrarea de stat a statutelor Asociațiilor de Economii și Împrumut „CREDITE-HĂDĂRAUȚI”, „POIANA-CREDIT”, „LIMBENII NOI”, „BAȘTINA-MEREȘENI” și „SVETILII-PRIM” în redacție nouă.

Consiliul de administrație al CNPF a înregistrat în Registrul de stat al valorilor mobiliare valorile mobiliare pla-

sate conform dărilor de seamă privind rezultatele emisiunilor suplimentare de acțiuni ale:

– S.A. „DRUMURI RÎȘCANI” în sumă de 1 724 470 lei în număr de 172447 acțiuni cu VN – 10 lei din contul aporturilor bănești. Societatea are înregistrat un capital social în mărime de 21 448 350 lei, divizat în 2 144 835 acțiuni cu VN – 10 lei. După majorare, capitalul social va constitui 23 172 820 lei, divizat în 2 317 282 acțiuni ordinare nominative de aceeași clasă cu VN – 10 lei;

– S.A. „VELTIM” în sumă de 10 000 lei, în număr de 1 000 acțiuni cu VN-10 lei din contul mijloacelor bănești. Societatea are înregistrat un capital social în mărime de 10 000 lei, divizat în 1 000 acțiuni ordinare nominative de clasa I cu VN – 10 lei. După majorare, capitalul social va constitui 20 000 lei, divizat în 2 000 acțiuni ordinare nominative de clasa I cu VN – 10 lei;

– S.A. „ZIMBRU-NORD” în sumă de 1.267.425 lei în număr de 84495 acțiuni cu VN – 15 lei/acț din contul aporturilor bănești. Societatea are înregistrat un capital social în mărime de 3135165 lei, divizat în 209.011 acțiuni ordinare nominative de cl. I cu VN – 15 lei/per acțiune. După majorare, capitalul social va constitui 4.402.590 lei, divizat 293.506 acțiuni ordinare nominative cu VN – 15 lei/per acțiune.

Urmare a examinării cererilor prezentate, Consiliul de administrație a reperfecat licențele:

– Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „GRAWE CARAT ASIGURĂRI” S.A. seria CNPF nr. 000668, eliberată la 30 august 2011 pe termen nelimitat pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale) și seria CNPF nr. 000097, eliberată la 09 decembrie 2008 pe termen nelimitat pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări de viață), prin substituirea anexelor la licențe cu excluderea următoarelor adrese de desfășurare a activității licențiate: mun. Chișinău, str. Columna, 131 (et. 2); r-nul Cahul, s. Giurgiulești (cod cadastral 94201062407/01);

– Întreprinderii cu Capital Străin Broker de Asigurare-Reasigurare „AXA BROKER” S.R.L. seria CNPF nr. 000681, eliberată la 20 ianuarie 2012 pentru dreptul de a desfășura activitatea de intermediere în asigurări și/sau reasigurări a brokerului, prin substituirea anexei la licență cu excluderea următoarei adrese de desfășurare a activității licențiate: mun. Bălți, str. Hotin, 26;

– Brokerului de Asigurări „BROKER EXPERT” S.R.L. seria CNPF nr. 000726, eliberată la 01 mai 2013 pentru dreptul de a desfășura activitatea de intermediere în asigurări a brokerului, prin substituirea anexei la licență cu includerea următoarelor adrese de desfășurare a activității licențiate: mun. Chișinău, str. Calea Orheiului, 107; mun. Chișinău, bd. D. Cantemir, 3/1;

– Brokerului de Asigurare-Reasigurare „AUTOBIN GRUP” S.R.L. seria CNPF nr. 000734, eliberată la 19 martie 2009 pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări a brokerului, prin substituirea anexei la licență, cu:

a) includerea în anexa la licență a următoarei adrese de desfășurare a activității licențiate: mun. Chișinău, bd. Cuză-Vodă, 49/1;

b) excluderea din anexa la licență a următoarei adrese de desfășurare a activității licențiate: mun. Chișinău, str. Socoleni, 31.

– Se modifică adresa juridică și de desfășurare a activității licențiate din mun. Chișinău, str. Petru Rareș, 39/1 ap. (of) 63 în mun. Chișinău, str. Cucorilor, 14, cu eliberarea unui nou formular de licență;

– Se recunoaște nevalabil formularul de licență seria CNPF nr. 000734 eliberat anterior Brokerului de Asigurare-Reasigurare „AUTOBIN GRUP” S.R.L.;

– Brokerului de Asigurare-Reasigurare „INVEST-BROKER” S.R.L. seria CNPF nr. 000713, eliberată la 22 martie 2013 pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări și reasigurări a brokerului, prin substituirea anexei la licență cu includerea următoarelor adrese de desfășurare a activității licențiate: mun. Bălți, str. Strii, 13; or. Căușeni, str. Alba Iulia, 2.

Urmare a examinării adresării prezentate, Consiliul de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare a retras licența Brokerului de Asigurare-Reasigurare „INTELMOD-ASIG” S.R.L. seria CNPF Nr. 000691, eliberată la 19 martie 2010, valabilă pînă la 19 martie 2015, pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări și/sau reasigurări.

Leul va continua să se deprecieze lent, dar își va reveni în toamnă, consideră experții

Leul își va continua deprecierea și în următoarele săptămîni, dar ritmul va fi unul lent, în condițiile în care cel mai probabil, BNM nu va interveni masiv pe piață, iar odată cu îmbunătățirea situației economice din Uniunea Europeană euro se va întări, sunt de părere mai mulți experți, citați de MOLDPRES.

Banca Națională a Moldovei (BNM) a anunțat pentru astăzi un curs oficial de 12,8090 lei/dolar și 17,1417 lei/euro. Leul nu a mai atins un nivel atât de scăzut în fața monedei americane din 7 iulie 2010, iar față de euro din 18 martie același an.

Cursul monedei naționale în raport cu dolarul SUA ar putea să ajungă la 13 lei, poate chiar un pic mai sus, a apreciat pentru MOLDPRES Alexandru Fala, directorul Programului „Sectorul monetar și modelarea economică” în cadrul Centrului Analitic Independent Expert-Grup. „Este totuși dificil să anticipezi care va fi nivelul cursului peste două-trei săptămîni sau chiar pentru o perspectivă îndelungată”, mai afirmă economistul.

În opinia acestuia, creșterea ofertei de valută, ca urmare a creșterii exporturilor, evoluțiile pe piețele internaționale a cursului dolar/euro, cât și intervenția mult mai anemică a BNM pe piața valutară au provocat deprecierea leului. În iulie-septembrie 2012, banca centrală a intervenit pe piață cu procurări de valută în sumă de peste 200 milioane de dolari SUA, mult mai mult decît în acest an.

Deprecierea monedei naționale în raport cu euro și dolarul SUA aduce un avantaj economiei naționale prin creșterea exporturilor și a veniturilor la buget, spune Alexandru Fala. El adaugă că și familiile care primesc bani din străinătate au de câștigat în urma deprecierei leului.

Pe altă parte, afirmă expertul, o depreciere mai pronunțată ar reprezenta un risc în sensul creșterii prețurilor.

„Este vorba de o tendință sezonieră, care se manifestă mai mult sau mai puțin pronunțat, în funcție de condiții”, este de părere economistul Roman Chircă. „Ne aflăm în plin sezon estival, de aceea există o cerere sporită de valută, pe de altă parte, agricultorii abia adună recolta, deci exporturile sunt mai mici decît vor fi peste o lună-două”, a declarat pentru MOLDPRES expertul.

Economistul Chircă crede că „nu este nici o speculație pe piața valutară” și că la jumătatea lunii septembrie situația se va stabili și va avea loc o corecție a cursului de schimb valutar. De fapt, recunoaște el, „sunt adeptul unei depreciere treptate și previzibile”.

„În următoarea perioadă este puțin probabilă deprecierea leului față de dolar și euro. Din contra, moneda europeană ar putea ajunge și la o cotație de 17,35 lei, prognozează Sveatoslav Mihalache, expert financiar la Financial Brains, scrie adevărul. md. În opinia expertului, evoluția ascendentă a cotației monedei europene este influențată de îmbunătățirea situației economice din Uniunea Europeană. Expertul prognozează că în septembrie cursul dolarului va oscila între 12,40-12,85 lei, iar cotația monedei europene se va afla, pînă în noiembrie, într-un coridor de 16,65 și 17,35 lei.

Deprecierea moderată a leului nu trebuie să trezească îngrijorări, evoluțiile recente de pe piața valutară locală sunt în concordanță totală cu politica monetară a BNM, promovată în vederea menținerii pe termen mediu a inflației în proximitatea țintei de 5 la sută, a declarat recent guvernatorul BNM Dorin Drăguțanu. Potrivit acestuia, evaluările Băncii Naționale a Moldovei și situația de pe piețele internaționale arată că, în perspectiva apropiată, cursul monedei europene va coborî la 1,27-1,3 dolari pentru un euro, astfel că ne putem aștepta respectiv la o revenire a cotației leu/euro la 16-16,5.

MOLDPRES

A fost creat grupul pentru negocieri cu FMI pe marginea noului Memorandum al politicilor economice și financiare

Premierul Iurie Leancă, care a creat grupul, a dat indicații ca: să se înceapă procesul de identificare și coordonare a priorităților guvernului, care vor fi parte a proiectului noului memorandum; să se poarte negocieri și să fie prezentat proiectul noului Memorandum privind politicile economice și financiare între Guvernul Moldovei și FMI; atragerea la necesitate în procesul de elaborare a noului memorandum și a altor experți din acest domeniu, fără modificări în componență.

Anterior, Premierul Iurie Leancă și directorul executiv al FMI, Menno Snel, au convenit că Moldova și FMI vor începe în toamnă negocierile pe marginea noului program de cooperare. Iurie Leancă a accentuat că scopul Guvernului corespunde scopurilor FMI; asigurarea stabilității macroeconomice și dezvoltarea durabilă a țării. Potrivit sursei citate, autoritățile Moldovei intenționează să continue cooperarea eficientă cu FMI, să asigure previzibilitatea necesară pentru un dialog constructiv. Menno Snel a menționat că FMI intenționează să susțină stabilitatea macroeconomică și promovarea reformelor, care asigură o creștere economică în Moldova.

Postul ministru al Finanțelor, Veaceslav Negruță, a menționat anterior că Moldova planifică să discute pînă la finele anului curent cu FMI și să aprobe noul program de cooperare pentru următorii trei ani, accentuând că Moldova are nevoie de acest program cu FMI nu doar pentru componenta financiară, dar și pentru asigurarea încrederii în faptul că politicile nu vor fi întrerupte, încredere de care au nevoie toți partenerii externi ai țării. Guvernatorul Băncii Naționale, Dorin Drăguțanu, a accentuat că noul program de cooperare cu FMI va crește încrederea în țară și va contribui la continuitatea reformelor structurale, ceea ce va permite crearea unei baze pentru creșterea economică viitoare. La rândul său, Menno Snel a menționat că deși programul trecut de cooperare a expirat, FMI a evaluat înalt rezultatele obținute de Moldova în ultimii 3,5 ani și consideră că semnarea unui nou program va fi doar în folosul societății moldovenești.

De menționat că programul de trei ani al FMI cu Moldova care a expirat în aprilie curent prevedea susținerea financiară în mărime de 574,4 mil USD, dintre care Moldova a primit 490 mil USD. Jumătate de credit a fost acordat prin intermediul mecanismului extins de creditare (EXF), care prevede rată procentuală zero pînă la finele anului curent, no perioadă de grație de 5,5 ani și termen de rambursare de 10 ani. Restul sumei a fost acordată prin intermediul mecanismului de finanțare extinsă (EFF), care prevede o rată procentuală egală cu rata de bază SDR, un termen de rambursare de 10 ani și o perioadă de grație de 4,5 ani.

Strategia Națională “Moldova 2020” deține o bază bună pentru dezvoltarea țării, însă totul depinde de implementarea ei

Concluzia este parte a raportului Fondului Valutar Internațional “Strategia de reducere a nivelului sărăciei. Comentariu la Strategia Națională de dezvoltare 2012-2020”. Experții FMI au menționat că prioritățile precum creșterea economică, reducerea procentului populației sărace (prin stimularea sectorului privat și îmbunătățirea infrastructurii), dezvoltarea capitalului uman și o bună administrare a lucrurilor curente în Moldova, sunt selectate corect.

FMI consideră că concentrarea tuturor priorităților într-un singur document trebuie să crească eficiența monitorizării și coordonarea între partenerii externi de dezvoltare ai Moldovei. Totodată, potrivit experților, o atenție deosebită trebuie să fie acordată armonizării strategiei “Moldova 2020” la documentele strategice naționale și sectoriale. FMI anunță că autoritățile Moldovei trebuie să lucreze asupra riscurilor de la implementarea strategiei, mai ales asupra celor care sunt legate de comerțul extern, ciclul politic intern și posibilitățile de realizare a politicilor.

Experții FMI au accentuat că succesul documentului depinde de eforturile viitoare ale autorităților pentru îmbunătățirea calității monitorizării și capacității ministerelor cheie de dezvoltare și implementare a planului anual de acțiuni, precum și integrarea lor în programul mediu de cheltuieli. FMI recomandă să se atragă atenția asupra îmbunătățirii administră-

rii corporative în sfera financiară. În raport se accentuează că acest aspect este foarte important în lumina dezbaterilor recente legate de proprietarii acțiunilor în sfera bancară. În context, este nevoie de reformarea sistemului judecătoresc pentru protecția investitorilor.

FMI recomandă să se direcționeze toate eforturile spre modernizarea infrastructurii (energetice, telecomunicații, transport, etc) precum și modificarea sistemului educațional în conformitate cu standardele europene și necesitățile pieții muncii. În raport se menționează că în pofida reducerii nivelului sărăciei, Moldova rămâne una din cele mai sărace țări din Europa. Nivelul sărăciei în Moldova (măsurat la nivelul de 5 USD pe zi) s-a redus de la 94 la sută în 2002 la 55 la sută în 2011 sau de două ori mai mult dect indicele mediu în Europa și Asia Centrală (25 la sută).

BERD este gata să acorde companiei germane Draexlmaier Group un credit de 65 mil. euro pentru extinderea producerii în Moldova și în alte state

Potrivit Băncii Europene pentru Reconstrucții și Dezvoltare, se examinează posibilitatea acordării unui credit companiei pentru extinderea procesului de producere în România, Moldova, Serbia și Tunis, precum și pentru finanțarea lansării producerii în Macedonia.

Totodată, costul total al acestor proiecte se evaluează la 164 mil. euro. Ședința Consiliului directorilor BERD, la care se planifică examinarea obiectivelor acordării creditului este planificată pentru data de 1 octombrie curent. Amintim că Draexlmaier este o întreprindere de producere a pieselor pentru mașini, care lucrează în Moldova în ZEL Bălți din 2006. În 2012, compania a fost lider în lista celor mai mari exportatori din Moldova.

Actualmente, la Bălți a fost deschisă a doua uzină a companiei Draexlmaier, suma investițiilor depășind 15 mil. euro, urmând să fie create 2,7 mii locuri de muncă. Compania planifica să deschidă în Moldova a treia uzină pentru producerea pieselor din industria constructoare de mașini în anul 2012, însă din cauza problemelor cu organele fiscale, concernul a anunțat despre posibilitatea de a renunța la construcția uzinei și posibilitatea deschiderii acesteia în România. Mai târziu s-a reușit aplanarea conflictului. În același timp, reprezentanții companiei au declarat recent în cadrul unei întrevederi cu ministrul moldovean al Economiei, Valeriu Lazăr, că sunt îngrijorați de o repetare a conflictului cu Serviciul Fiscal, deoarece legislația lasă loc de interpretări. Valeriu Lazăr a dat asigurări investitorilor că situația de conflict nu se va repeta. Draexlmaier Group este unul din cei mai mari producători din lume în industria producătoare de mașini. Compania elaborează, produce și vinde sisteme electrice și interne pentru producători mondiali ca BMW, Mercedes Benz, Audi și Porsche. Compania lucrează în 23 țări ale lumii, are 61 uzine și 48 mii de angajați.

Șeful IFPS a făcut totalurile pentru 100 de zile de activitate

Șeful IFPS, Ion Prisăcaru a declarat, vineri, în cadrul unei conferințe de presă că în perioada 17 mai – 13 august a întreprins 35 de vizite prin țară, în cadrul cărora a discutat cu agenții economice problemele curente și nivelul de activitate a organelor fiscale.

De asemenea, Prisăcaru a avut zeci de întrevederi în cadrul inițiativei “La o ceașcă de cafea cu șeful IFPS” cu reprezentanții Asociației băncilor din Moldova, ai Camerei comerciale americane, ai Asociației contabililor și auditorilor și ai altor organizații. Ion Prisăcaru a menționat că în perioada activității sale la IFPS s-a reluat dialogul cu partenerii externi de dezvoltare, printre care Banca Mondială, FNI, USAID, Agenția internațională de dezvoltare și cooperare a Suediei, etc. Banca Mondială s-a arătat dispusă să susțină reforma administrării publice.

Prisăcaru a accentuat că IFPS activează sub genericul “Inspectoratul fiscal în slujba contribuabilului”, iar scopul principal nu este înăsprirea sancțiunilor, ci creșterea nivelului conștiinței cetățenilor și achitarea benevolă a impozitelor. Pentru susținerea acestei inițiative au fost lansate trei servicii: calendarul fiscal, buletinul informațional al actelor legislative și baza generală a practicilor fiscale. În scrut timp, IFPS planifică să lanseze un șir de servicii, printre care sistemul electronic on-line de programare pentru vizitele la organele fiscale. “Contul curent și certificarea contribuabililor”, precum și a sistemului “Factura fiscală electronică”, “Marca de acciz electronică”, “Arhiva electronică”, etc.

InfoMarket

ASIGURĂRILE ÎN ȘTIRI

GARANȚIE susține programul “PRIVILEGES” lansat de CCIFM

Garanție Asigurări s-a alăturat programului PRIVILEGII lansat de membrii Camerei de Comerț și Industrie Franța Moldova (CCIFM). Prin intermediul acestui program, membrii Camerei beneficiază de anumite avantaje la încheierea contractelor de asigurare.

Club France a fost creat în iulie 2008, sub impulsul șefilor de întreprinderi franceze prezente în Republica Moldova și cu sprijinul Ambasadei Franței și al Alianței Franceze din Moldova, ultima oferind și spațiu pentru sediul social. În septembrie 2010, Club France a devenit Cameră de Comerț și Industrie Franța Moldova (CCIFM) și membru al Uniunii Camerelor de Comerț și Industrie Franceze în Străinătate (UCCIFE). Obiectivele Asociației se axează asupra federării, oferirii de informații, promovării și asistării comunității de afaceri franceze – și în sens larg francophone – în Moldova, și ranforsării legăturilor cu companiile moldovenești ce susțin relații economice și comerciale cu Franța.

Brokerii din Moldova au intermediat 9,4 mil. euro în primul semestru

În primele șase luni ale anului 2013, cele 74 de companii de brokeraj active pe piața de asigurări din Republica Moldova (din cele 80 înregistrate oficial) au intermediat un volum de prime în valoare totală de 151,11 mil. MDL (echivalentul a 9,4 mil. euro). Rezultatul este în ușoară creștere față de perioada similară din 2012, când acestea au cumulat 143,53 mil. MDL sau 9,3 mil. euro, arată datele preliminare publicate de către Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF).

În perioada de referință, brokerii moldoveni au intermediat un număr de 145.495 de contracte de asigurare (față de 133.344 în 2012). Totodată, valoarea veniturilor raportate de brokeri a totalizat 48,7 mil. MDL (3 mil. euro).

Pe clase de asigurare, un procent de 93,9% din prime au fost intermediare pe asigurări generale și 6,1% (9,2 mil. MDL) pe asigurări de viață.

Potrivit datelor CNPF, ca și în cazul companiilor de asigurare, portofoliile brokerilor sunt dominate de asigurările auto, respectiv 81,6% – dintre care: 33,3% – CASCO, 28,8% – Carte Verde, 19,5% – RCA.

După volumul de prime intermediare, lider în clasament rămâne PRODEVIZ (9,5% cota de piață), urmat de EUROLIFE Broker (5,1%), GENERAL Broker și PARTENER Broker (fiecare câte 4,89%). Top 5 a fost completat de către CONSASIG-SERVICE (4,54%).

www.xprimm.md

În primele șase luni curent, încasările în structurile financiare ale Moldovei au crescut cu 8,9 la sută – până la 37 mld. 450 mil. lei (2,93 mld. USD)

Potrivit Băncii Naționale a Moldovei, în ianuarie-iunie curent în comparație cu aceeași perioadă a anului trecut au crescut considerabil încasările de la impozite și taxe – cu 24,9 la sută – până la 1 mld. 238 mil lei.

Încasările de la întreprinderile care acordă servicii de transport au crescut în primele șase luni curent cu 15,4 la sută – până la 1 mld. 011,9 mil. lei. Încasările de la întreprinderile care acordă alt tip de servicii au crescut cu 14,5 la sută – până la 2 mld. 496,6 mil. lei, încasările de la comercializarea mărfurilor indiferent de canalul de realizare a crescut cu 9,2 la sută – până la 20 mld. 531,2 mil. lei. Încasările de la vânzarea valutei străine persoanelor fizice a crescut cu 6 la sută – până la 2 mld. 806,4 mil. lei.

Alte încasări au crescut cu 7,4 la sută – până la 7 mld. 087,8 mil. lei. Amintim că în 2012 încasările în structurile financiare ale Moldovei au constituit 73 mld. 811,5 mil. lei, fiind în creștere cu 4,5 la sută față de anul 2011.

InfoMarket

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770

Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Iurie FILIP,

Elena VASILACHE, Eugeniu VIȚU,

Zoia TULBURE, Nadejda FILIP.

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT:

Tatiana SOLONARI

Tel.: /373 22/ 229-335

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor

anuale: capital@market.md, ziarulcm@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

CONT BANCAR: 225139437,

c/f 1003600114204,

BC “Eximbank - Gruppo Veneto Banca”, SA.,

fil.11, Chișinău, BIC EXMMMD22436

În ziar au fost utilizate știrile agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în “Capital Market” reflectă punctul

de vedere al semnatului, care nu neapărat coincide

cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se

permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia PRAG 3

Piața funciară din Moldova bate pasul pe loc

Deși dispunem de cele mai mari suprafețe de terenuri arabile pe cap de locuitor printre țările europene, iar prețul pământului este mai mult decât atractiv, piața funciară moldovenească nu atestă o dezvoltare plauzibilă. Mai mult decât atât, în ultimii cinci ani, volumul total al vânzărilor și cumpărărilor pe piața respectivă a scăzut la jumătate. Instabilitatea și lipsa transparenței la efectuarea tranzacțiilor în, astfel, departe investitorii în sectorul agrar.

Un studiu recent, efectuat de cercetătorii Institutului Național de Economie, Finanțe și Statistică (IEFS), relevă mai multe probleme cu care se confruntă piața funciară autohtonă, care are nevoie de unii catalizatori pentru o bună dezvoltare. Deocamdată, se atestă un interes scăzut pentru cumpărare de terenuri, operațiuni cu prețuri stabilite haotic sau, din contra, speculative. O parte din fluctuațiile pieței funciare sunt determinate de accesul limitat al populației la informații cadastrale veridice.

PROFITABILITATEA TREBUIE SĂ DICTEZE PREȚUL PENTRU PĂMÂNT

În studiu se arată că piața funciară din Moldova a înregistrat, începând cu anul 2000, tendințe clare și univoce de creștere în dinamică a indicatorilor principali care reflectă aspectele cantitative de dezvoltare a relațiilor funciare, bazate pe proprietate privată, cum ar fi corelația dintre cerere și ofertă sau prețurile de piață pentru produsul funciar. Toți indicatorii însă sunt în scădere, în ultimii cinci ani, din cauza crizei economice.

„În perioada de până la criză, piața terenurilor agricole devenise cel mai dinamic segment al pieței imobiliare și s-a caracterizat nu atât prin numărul tranzacțiilor, cât prin suprafețele de terenuri incluse în circuitul comercial, prețul de piață și volumul total al afacerilor. Evident, accentul este pus pe tranzacțiile de vânzare-cumpărare”, susține unul dintre autorii studiului, Tudor Bajura, vicedirectorul IEFS.

După mărime, tranzacțiile de vânzare-cumpărare dețin întâietate și ocupă o cotă-parte de 35,3%, fiind urmate de tranzacțiile de moștenire cu 34% și cele de donație cu 12,7%. Tranzacțiile funciare care implică darea terenurilor agricole în arendă de lungă durată ocupă în jur de 11% în totalul tranzacțiilor înregistrate, iar cele de schimb și de încorporare a pământului agricol în capitalul social al firmelor – aproape 7%.

Prețul de piață pentru terenurile agricole rămâne indicatorul cel mai important de orientare pe piața respectivă și este determinat de mai mulți factori, inclusiv cererea și oferta, zona de amplasare,

bonitatea pământului și profitul obținut prin prelucrarea terenului. La stabilirea prețului, experții operează cu o formulă universală, accesibilă tuturor. Astfel, profitul net anual se împarte la rata medie a dobânzii la creditele bancare și se înmulțește la suta de procente. Spre exemplu, pentru anul 2012 nivelul mediu de profit obținut de la activitatea agricolă la nivel național a fost de 2 mii de lei la ha, respectiv – prețul de piață al terenului agricol era de 20 mii de lei per ha.

„Dinamica de descreștere a prețului a fost influențată serios de criza globală economico-financiară, dar și de calamitățile naturale care au afectat agricultura țării. Impactul s-a resimțit atât asupra producției sectorului agrar, cât și a profitului obținut, toate la un loc au scăzut simțitor prețul de piață al pământului agricol”, spune autorul studiului.

În zece ani, prețul terenurilor agricole s-a scumpit de mai bine de cinci ori – de la 3700 lei per ha în anul 2000, la 16500 lei în 2010 cand a înregistrat cea mai înaltă valoare. A urmat o tendință de scădere până la 13700 lei în anul trecut. Potrivit cercetătorilor, perioadele de creștere și descreștere a prețului declarat pe piața pământurilor agricole îi dezorientează deopotrivă și pe vânzători, și pe potențialii investitori. Acest lucru este demonstrat prin micșorarea suprafețelor de vânzare-cumpărare, dar și prin volumul total al afacerilor de acest tip. Totodată, experții accentuează că, la nivel teritorial, există o mare diferență de prețuri pentru terenurile agricole. Exemplul cel mai relevant este capitala țării, unde acesta a ajuns la valoarea de 60 mii de lei per hectar în 2012, adică aproape de 9 ori mai mult în comparație cu prețul mediu al acestui pământ în raionul Leova – 6,6 mii de lei.

Analizând datele prezentate în studiu, se observă că anul 2007 a fost cel mai „rodnic” pentru piața respectivă, volumul total al afacerilor de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole s-a cifrat la 325 milioane de lei. Însă cele mai mari suprafețe ale terenurilor agricole au fost vândute-cumpărate în anul următor – 2008. Deja până în anul trecut, indicatorul a suferit o scădere de trei ori mai mare, aproape la fel a scăzut și volumul tranzacțiilor.

Prețul real al pământurilor noastre este cu mult mai mare, dacă luăm în calcul nu doar valoarea economică a corelației dintre cerere și ofertă, ci și un element specific acestei mărți – componentele chimice ale solului, precum humusul, fosforul, calciul etc. „Dacă fermierul procură, spre exemplu, îngrășăminte fosfatice cu 10 mii de lei tona, iar terenul lui deja conține în jur de 5-6 tone elemente chimice naturale per hectar la o bonitate a solului de 62-64 baluri, atunci reiese că prețul real al unui hectar de pământ este mai mare de un milion de lei. Desigur, sunt niște calcule abstracte care indică mai mult valoarea naturală a terenului”, spune Tudor Bajura. El este de părere că în acest an, prețurile pentru pământ agricol ar putea crește, iar în câțiva ani să se echivaleze cu cele de pe continentul european.

Potrivit datelor Eurostat, prețul terenurilor arabile pentru un hectar în România este de 700 de euro, în Polonia – 7000 de euro, în Franța și Belgia – de la 8300 de euro, iar în Olanda se ridică la 14800 de euro. Chiar și Rusia, și Ucraina au prețuri ceva mai mari decât la noi – de 2000 de euro și, respectiv 1600 de euro per hectar. În același timp, după suprafața arabilă care-i revine unui locuitor, Republica Moldova ocupă unul dintre primele locuri în Europa – 0,41 ha/locuitor, fiind devansată doar de Ungaria – 0,46 ha/locuitor, Finlanda, Danemarca, Bulgaria și România – 0,42 ha/locuitor.

TRANSPARENȚA PE PIAȚĂ, CONDIȚIE NECESARĂ DEZVOLTĂRII

„Piața funciară autohtonă nu îndeplinește suficient de bine sarcinile sale principale, în mare parte din cauza lipsei de transparență. Actualmente, un simplu participant nu are acces liber la informația privind prețul de piață, suprafața, locul aflării loturilor de pământ agricol etc. Corespunzător, acesta sau alt participant nu

pot lua o decizie corectă privind vânzarea sau darea în arendă a loturilor care-i aparțin”, accentuează autorul. El a mai spus că se practică încă destul de des metoda zvonurilor despre vânzările la prețuri exagerate în alte localități. În consecință, potențialii vânzători ridică prețul și-l mențin ani la rând, cu riscul ca terenul să stea pârloagă. Această realitate este reflectată în datele Recensământului anual agricol pe anul 2011 al Biroului Național de Statistică care arată că avem circa 250 de mii de ha neincluse în circuitul economic.

Anume terenurile lăsate pârloagă și reprezintă un potențial enorm de largire a numărului de tranzacții de vânzare-cumpărare. Statistica însă denotă o situație inversă – în anul 2011 au fost vândute doar 20 mii de ha, iar anul trecut de două ori mai puțin. Experții de la IEFS cred că 150 mii de ha de terenuri cu bonitatea redusă care nu sunt prelucrate, merită a fi plantate cu păduri în scopul de a fi folosite ulterior ca combustibil pentru locuitorii de la sate.

Tudor Bajura consideră că dacă anumite instituții de stat ar avea pârghii de influență asupra proceselor de pe piața funciară, lucrurile s-ar mișca din loc și ne-am orienta spre o piață civilizată în acest sens. În primul rând, se are în vedere operarea cu informație veridică și actualizată ce vizează prețurile și tranzacțiile efectuate pe piață, date care ar trebui să fie accesibile în regim on-line pe paginile-web ale oficiilor cadastrale teritoriale ale Agenției de Relații Funciare și Cadastru. Deocamdată nici Agenția, nici oficiile cadastrale teritoriale nu sunt obligate să ducă o evidență a acestor date.

„Nu e clar de ce nu se face acest lucru. Doar se știe că pierderile statului din cauza pământurilor neutilizate sunt de zeci și sute de ori mai mari decât câștigurile parvenite din plata serviciilor de informare a beneficiarilor acestor servicii. Mai ales că lipsa accesului liber la informație nu constituie nicio amenințare pentru interesele speculanților și a altor intermediari neloiali de pe piață dată. Cu siguranță, ei găsesc atât sursele de informație, cât și posibilitatea de a interpreta evenimentele de pe piața funciară în favoarea lor, de cealaltă parte însă – țărânul neinforma este manipulat și dezorientat de potențialii săi cumpărători”, afirmă vicedirectorul IEFS, Tudor Bajura.

Lilia PLATON

În 2012, venitul mediu disponibil în Moldova a fost de 1508,8 lei pe lună

Potrivit publicației Biroului Național de Statistică “Aspecte legate de nivelul vieții populației – 2012”, în localitățile rurale venitul mediu disponibil pe o persoană a fost de 1242,8 lei, în cele urbane – 1869 lei. Totodată, acest indicator a fost depășit de gospodăriile în care locuiesc persoane angajate în sectorul neformal (+26,6 la sută) și antreprenorial (+ 49,2 la sută).

Totodată, indicatorul mediu nu a fost atins de veniturile pensionarilor (- 17,9 la sută), de persoanele angajate în agricultură (- 24 la sută) și persoanele care practică activitate individuală în agricultură (- 44,5 la sută). Principala sursă a veniturilor este salariul (42,7%), prestații sociale (19,2%, dintre care 15,9% – pensii), remitențele de peste hotare (16%), activități agricole individuale (9,6%). În raport se menționează că gospodăriile formate dintr-o persoană au venituri de 1,9 ori mai mari în comparație cu gospodăriile formate din 5 sau mai multe persoane (în cifre acestea sunt 1961,2 lei și 1042,1 lei venituri anuale).

În 2012, în Moldova peste o pătrime din gospodării (26,7 la sută) sunt formate dintr-o singură persoană, 21,4 la sută – familii fără copii, 17,4 la sută – alte gospodării cu copii, 15,8 la sută – familii cu copiii. Într-o gospodărie locuiesc în mare parte 1-2 persoane (58,4 la sută) și 4 sau mai multe persoane (23,7 la sută). Ultimul indicator este caracteristic pentru localitățile rurale.

În 2012, cheltuielile medii lunare pe o persoană au constituit, în Moldova, 1598,6 lei

Potrivit publicației Biroului Național de Statistică “Aspecte legate de nivelul vieții populației – 2012”, în localitățile rurale cheltuielile medii pentru consum au ajuns la 1335,8 lei pe lună, iar în localitățile urbane – 1954,4 lei.

Cea mai mare parte a cheltuielilor a revenit produselor alimentare (43,2%), urmează plățile facturilor (18,6%), îmbrăcăminte și încălțăminte (10,6%), serviciile de sănătate (5,6%), comunicații (4,4%), transporturi (4,2%) etc. Raportul constată că structura cheltuielilor variază în funcție de locul de reședință a cetățenilor. Astfel, în mediul rural pentru alimente se cheltuiesc aproximativ 46% din veniturile totale, în timp ce în mediul urban – 40,6%, ceea ce permite cheltuieli suplimentare la alte bunuri și servicii. Totodată, cele mai mici cheltuieli sunt făcute de fermieri, lucrători în agricultură, pensionari. Cu toate acestea, anume aceste categorii de oameni fac cele mai mari cheltuieli pentru produse alimentare (circa 49%). Pentru comparație, gospodăriile formate din antreprenori și angajați în sectorul neformal cheltuiesc în medie 39 la sută din venituri pe alimente. Cheltuielile de consum variază în funcție de mărimea gospodăriei. Astfel, pentru gospodăriile care sunt formate dintr-o persoană, cheltuielile medii lunare sunt de 2132 lei (pentru o persoană), iar pentru cele care sunt formate din 5 sau mai multe persoane – 1141,9 lei (pentru o persoană). Indicatorul mediu al cheltuielilor lunare pe o persoană în 2012 a fost mai mare în gospodăriile formate din maxim 3 persoane.

InfoMarket

Anii	Suprafața terenurilor agricole vândute-cumpărate/ha	Numărul tranzacțiilor de vânzare-cumpărare, un.	Prețul de piață, lei/ha	Volumul total al afacerilor de vânzare-cumpărare, mii lei
2005	21825	47832	4778	104279,9
2006	28096	51483	6965	195688,6
2007	34101	62487	9539	325289,4
2008	35949	73193	8511	305289,4
2009	25214	67109	8911	224682
2010	19021	69072	16502	313884,5
2011	19930	71035	13444	267938,9
2012	10159	52138	13719	139371,3

Sursa: Calcul efectuat de autorii studiului în baza datelor Agenției Relații Funciare și Cadastru

Discrepanță majoră între soldul creditelor și al depozitelor

Dacă în anii trecuți depozitele noi atrase aveau permanent un trend de creștere, atunci la sfârșitul lunii iunie, datele BNM arătau că depozitele s-au redus cu circa 21%, în timp ce soldul creditelor a înregistrat un salt considerabil de 20%.

“Situția nu este gravă, în condițiile în care ne uităm ce s-a întâmplat pe parcursul anului, pot să spun că soldul creditelor a fost în creștere cu aproape 8% față de începutul anului 2013 și putem afirma că procesul de creditare s-a dinamizat, totodată îmbunătățindu-se și calitatea portofoliului de credite. Iată în ce privește creditele noi acordate, avem un trend de creștere cu 2,7%. Situația însă e diferită dacă facem comparație între luna martie 2013 și aceeași perioadă a anului trecut. Atunci volumul creditelor s-a redus per ansamblu. Abia din aprilie 2013 împrumuturile au început să crească. Explicația e foarte simplă. S-au redus creditele în valută, în contextul diminuării prețului importului și constatăm incertitudinea economică pe piețele externe, dar și intensificarea riscului valutar”, a explicat Alexandru Stratan, directorul Institutului de Economie, Finanțe și Statistică.

Acesta a spus că majorarea soldului creditelor se datorează în mare parte dinamizării proceselor economice. Însă sectorul bancar nu poate oferi credite ieftine, deoarece perioadele de atragere a depozitelor sunt de scurtă durată.

Alexandru Stratan a precizat că în ceea ce privește depozitele, dacă ne uităm de la începutul anului până în prezent, împrumuturile au crescut cu aproape 10%, în special cele ale persoanelor fizice, iar depozitele noi atrase au fost mai puține cu 20%, în primul semestru. Explicația este că s-au redus cele cu termenul de scadență de până la șase luni, în condițiile în care ratele dobânzilor sunt mai mici și au devenit mai puțin atrăgătoare pentru populație în condițiile unei incertitudini financiare, însă într-o manieră neregulată s-au redus și cele mai mari de șase luni, iar explicația ar fi reducerea veniturilor populației.

“Probabil, modificările în structura depozitelor ar putea fi cauzate și de amânarea unor proiecte investiționale, pe care unele companii și le-au propus. Situația de la Banca de Economii a influențat psihologic reducerea depozitelor. Dar când privim la soldul total, situația nu este gravă”, a menționat Stratan.

În publicația MEGA, centrul Analitic Expert Grup menționează: “În primul semestru al anului 2012 parametrii ce caracterizează starea sectorului bancar au avut evoluții contradictorii. După o perioadă de contractare a activității de creditare, ce a durat practic un an, din martie 2012 până în martie 2013, în trimestrul doi 2013 volumul im-

prumuturilor a crescut. Cea mai mare contribuție la descreștere au avut-o împrumuturile în valută. Reducerea creditelor în valută străină a fost cauzată de doi factori majori. În perioada mai 2012 – ianuarie 2013, cu excepția lunii iulie 2012, ritmurile de creștere ale importului au fost negative, cauzând o cerere mai mică din partea agenților economici pentru împrumuturi în valută. De altfel, reducerile creditării în valută pentru lunile mai și iunie 2013, la fel, pot fi explicate prin reducerea importului (o descreștere de 4,3% în mai 2013). Incertitudinea economică pe piețele externe, precum și intensificarea riscului valutar, a sporit reticența băncilor față de acordarea creditelor în valută”.

Totodată, Expert Grup spune că în perioada august 2012 – martie 2013 creditele în monedă națională, la fel, au fost în descreștere. Reducerea creditării a fost cauzată de contractarea economiei în a doua jumătate a anului 2012, precum și de reducerile sporadice în unele sectoare în trimestrul unu 2013. Din trimestrul doi 2013 volumul creditării este în creștere – evoluție datorată sporirii volumului împrumuturilor în MDL datorită îmbunătățirii situației și așteptărilor economice.

O altă cauză care a generat sporirea volumului creditării în trimestrul doi 2013 a fost menținerea unui caracter acomodativ al politicii monetare pe parcursul trimestrelor precedente. În urma reducerii ratei de bază sub nivelul inflației, banca centrală a diminuat atractivitatea Certificatelor Băncii Naționale și titlurile de stat, ceea ce a motivat băncile să se orienteze spre creditarea economiei.

SOLDUL DEPOZITELOR, TRAS ÎN JOS DE ECONOMIILE DE PÂNĂ LA ȘASE LUNI

Depozitele sunt într-o continuă scădere începând cu luna iunie 2012. Reducerea depunerilor este cauzată de micșorarea depozitelor cu o scadență de până la 6 luni. Depozitele cu maturități mai mari de 6 luni, la fel, au scăzut în semestrul

II 2012, însă într-un mod neregulat. Trendul descendent a fost determinat preponderant de reducerea veniturilor disponibile ale populației, precum și diminuarea ratelor dobânzilor la depozite. Depunerile cu scadențe de până la șase luni au cele mai mici rate ale dobânzilor, iar populația fie renunță la aceste plasamente, fie direcționează banii în depozite cu scadențe mai mari de șase luni, ce asigură câștiguri mai mari din dobânzi (creșterea depozitelor cu scadențe mai mari de 6 luni în semestrul I 2013 au avut o contribuție pozitivă la evoluția depozitelor, totuși această dinamică nu a compensat descreșterea depunerilor cu scadențe mai mici). Aceste modificări în structura depozitelor după maturități au fost cauzate și de amânarea proiectelor investiționale.

Situația de la Banca de Economii, la fel, a influențat reducerea volumului total al depozitelor. Cu toate acestea, deocamdată această situație nu a cauzat anumite efecte adverse întregului sistem.

Marjele bancare pentru operațiunile în valută străină au cunoscut o variație mai mică comparativ cu marja pentru tranzacțiile în MDL. În primul semestru 2013, marja asociată operațiunilor în valută străină a evoluat stabil într-un coridor cu o amplitudă de 0,5 p.p., în aceeași perioadă marja pentru tranzacțiile în MDL s-a majorat cu 1,4 p.p. Creșterea marjei bancare pentru MDL este determinată de câteva cauze: restrângerea volumului unor resurse ieftine (depozitele de până la șase luni) impune băncile să întârzie reducerea ratelor dobânzilor la credite, pentru a-și menține rentabilitatea, cererea în creștere pentru credite din partea firmelor, datorată avansării economice, determină o scădere mai lentă a ratei dobânzii pentru împrumuturi comparativ cu reducerea mai rapidă a ratei dobânzii pentru depozite, menținerea unor marje mari indică asupra concurenței restrânse în sectorul bancar.

AGRAVAREA SITUAȚIEI LA BEM, CU TOATE CĂ A AFECTAT SECTORUL BANCAR, NU A DETERMINAT DECLINUL ACESTUIA

Declinul economic din 2012 și agravarea situației la „Banca de Economii”, cu toate că a afectat sectorul bancar nu a determinat declinul acestuia. Pragmatismul și precauția tradițională a băncilor în derularea activităților a permis transformarea sectorului într-o „oază de stabilitate” în incerta economie a Republicii Moldova. Nivelul înalt de lichiditate și buna capitalizare a băncilor le permite acestora să reziste la evoluții economice nefaste. Pe de altă parte, șocurile care au bulversat sectorul bancar din Republica Moldova în ultimii 3 ani au fost determinate de ineficiența sistemului judecătoresc, lipsa de conlucrare și neimplicare a instituțiilor publice.

DOSAR

Comparativ cu luna mai 2013, volumul creditelor noi acordate în moneda națională s-a majorat cu 271.5 mil. lei, sau cu 14.3 la sută, iar rata medie ponderată a dobânzii la creditele acordate s-a micșorat cu 0.18 puncte procentuale. Creditele acordate cu termene de peste 12 luni au continuat să rămână cele mai atractive, ponderea lor constituind 74.9 la sută în iunie 2013 din volumul total al creditelor în moneda națională și au fost acordate în medie cu o rată de 11.64 la sută.

În ceea ce privește depozitele comparativ cu luna mai 2013, volumul depozitelor la termen atrase în moneda națională s-a micșorat cu 126.2 mil. lei (8.4 la sută). Rata medie a dobânzii la depozitele atrase la termen în moneda națională în perioada respectivă a scăzut cu 0.96 puncte procentuale față de luna anterioară, alcătuind 6.79 la sută. Ponderea maximă (44.5 la sută) din totalul depozitelor atrase la termen în moneda națională aparține depunerilor cu termene de la 6 până la 12 luni, care au fost atrase la o rată medie a dobânzii de 7.19 la sută.

Victor URSU

Rezervele valutare ale BNM au depășit pentru prima dată nivelul de 2,6 mld. USD și au ajuns la un nou nivel maxim istoric de 2 mld. 616,8 mil. USD pe data de 23 august

Potrivit Băncii Naționale, fostul nivel maxim al rezervelor valutare a fost înregistrat pe 17 august curent, când a ajuns la suma de 2 mld. 578,6 mil. USD.

Potrivit datelor BNM, doar în ultima săptămână de raport rezervele valutare ale BNM au crescut cu 38,2 mil. USD (circa 1,5 la sută), iar de la începutul anului curent acestea au crescut cu 101,8 mil. USD (4,05 la sută). La data de 23 august, activele de rezervă convertite în valută străină au însumat 2 mld. 613,4 mil. USD, pe când activele oficiale de rezervă în valori mobiliare au însumat 1 mld. 644 mil. USD. Suma depozitelor a însumat 969,4 mil. USD. Aproape toate depozitele – în sumă de 893,7 mil. USD sunt plasate în bănci care sunt conduse din afara țării. De menționat că în iulie curent rezervele valutare ale BNM au crescut cu 40,96 la sută. În 2012, rezervele valutare ale BNM au crescut cu 549,7 mil. USD (28 la sută), constituind la 31 decembrie 2 mld. 515 mil. USD.

Asociația contabililor și auditorilor din Moldova este îngrijorată referitor la intrarea în vigoare din 1 ianuarie 2014 a prevederilor privind punerea în aplicare a noilor Standarde Naționale de Contabilitate și a Planului general de conturi contabile

Potrivit unui comunicat de presă al ACAP, comunitatea profesională exprimă opinii diferite privind efectul și eficacitatea economică a acestor decizii luate din punctul de vedere al administrării lor atât din partea bussinesului cât și din partea reglementatorului (MF, IFPS, BNS, etc).

Agenți economici vor fi nevoiți în următoarele 3 luni să planifice cheltuieli pentru modificarea soft-ului, studierea noilor SNC, pregătirea și implementarea metodicii de trecere la noul Plan de conturi. ACAP propune tuturor persoanelor interesate să se pronunțe pe marginea acestui subiect, pentru a acumula argumente și pentru a le prezenta la întrevvedere cu regulatorul. Amintim că Ministerul Finanțelor a aprobat două ordine privind aprobarea Standardelor Naționale de Contabilitate și a Planului general de conturi contabile, conform cărora agenții economici vor fi obligați să treacă la noile SNC și Planul de conturi din 1 ianuarie 2014. Acestea țin de prezentarea rapoartelor financiare, politicile contabile, modificări în evaluarea contabilă, greșeli și posibilități ulterioare, active materiale și nemateriale pe termen lung, imobile investiționale, acorduri de leasing, deprecierea activelor, creanțe și investiții financiare, acțiuni, capitaluri proprii și datorii, venituri și cheltuieli, contracte de construcții, costurile îndatorării, rata de schimb valutar și suma diferențelor, părților afiliate și acorduri de parteneriat simplu, caracteristicile de contabilitate în agricultură. ACAP este o organizație necomercială și neguvernamentală care a fost creată în 1996 și în prezent unește circa 1000 de persoane.

InfoMarket

Industria moldovenească, împărțită în clustere

Industria moldovenească urmează să fie împărțită în clustere, ceea ce va asigura dezvoltarea principalelor ramuri industriale moldovenești și va contribui la o creștere economică durabilă, potrivit unui proiect de lege aprobat săptămâna trecută de Guvern.

Viceministrul Economiei, Octavian Calmăc a declarat în cadrul ședinței Guvernului că documentul de concept pentru dezvoltarea clusterelor este un fundament de dezvoltare al economiei moldovenești. Clusterul industrial reprezintă concentrări geografice de instituții și companii interconectate, dintr-un anumit domeniu pe un anumit teritoriu care se completează reciproc din punct de vedere al producției.

Iar unele clustere pot fi întâlnite deja, potrivit lui Calmăc, în industria textilă. Or în aceste condiții, Ministerul Economiei urmează să stimuleze înființarea clusterelor, deoarece va duce la o modificare calitativă a economiei moldovenești pe anumite domenii și în raioanele țării.

În aceste condiții, urmează să fie elaborat un program de stat pentru susținerea dezvoltării clusterelor. Iar după cum se spune în strategie, respectivele concentrări industriale pot fi făcute în orice domeniu, dar prioritare pentru Guvern sunt industria alimentară, industria ușoară, chimică, industria producătoare de tehnică și mașini. Clusterelor pot fi locale și internaționale, or autoritățile salută orice formă de organizare.

“Obiectivul principal al politicii de stat de susținere a dezvoltării clusterelor a sectorului industrial constă în intensificarea dezvoltării ramurilor industriale și creșterea ponderii acestora în economia națională prin consolidarea eforturilor manageriale și organizatorice, susținerea procesului inovativ și sporirea competitivității întreprinderilor industriale mari, precum și din sectorul IMM”, se spune în proiectul de lege.

Astfel, ținând cont de suprafața teritoriului țării relativ mică (33.8 km²), concentrarea geografică a industriei în mun. Chișinău, regiunea de dezvoltare Nord și regiunea de dezvoltare Centru, precum și potențialului de export al producției industriale al regiunii de dezvoltare Sud și Unității teritoriale autonome Găgăuzia, putem afirma că există posibilități pentru întreprinderile din toate regiunile țării de a participa în clusterelor ramurale interne (naționale).

Concomitent, Moldova este amplasată la intersecția principalelor artere de transport, care leagă cele mai mari piețe, fapt

ce poate deveni atrăgător, în primul rând pentru investitorii din UE, Ucraina, CSI și reprezintă un mare avantaj pentru agenții economici ai țării din perspectiva implicării acestora în clusterelor industriale internaționale.

Creșterea competitivității este asigurată prin utilizarea în comun a potențialului existent, în urma procesului eficient al schimbului de cunoștințe și transfer tehnologic, precum și prin alte acțiuni orientate spre îmbunătățirea activității inovative a întreprinderilor – membri ai clusterului.

Componenta inovativă prezintă o parte importantă a clusterului din punct de vedere al asigurării dezvoltării competitive. În acest concept, sub noțiunea de inovare este sesizată îmbunătățirea semnificativă a mediului de afaceri, asociat cu elaborarea sau producerea de bunuri și servicii noi, implementarea tehnologiilor noi și a echipamentelor, metodelor de producție și de management modern, ca urmare a elaborării și utilizării de abordări inovative și creative în activitățile întreprinderilor.

Întreprinderile, asociate în clustere, au dreptul de a coopera în orice domenii de activitate reciproc avantajoase, în cadrul cărora, prin politicile economice respective va stimula dezvoltarea următoarelor direcții: promovarea mărfurilor pe piețele externe, axându-se pe utilizarea mărcilor comerciale proprii a întreprinderilor, transferul tehnologic, precum și elaborarea și implementarea inovațiilor proprii, inclusiv a tehnologiilor și echipamentelor avansate, utilizarea sistemelor moderne de management și marketing, efectuarea cercetărilor, rezultatele cărora pot fi utilizate în diferite sectoare ale economiei, sporirea calificării resurselor umane – formarea și perfecționarea competențelor și creșterea profesionalismului, dezvoltarea întreprinderilor sectorului IMM în cadrul clusterelor.

Totodată, o altă modificare a legislației în domeniul industrial vizează planificarea controlului de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei criteriilor de risc. “Criteriul de risc însumează un set de circumstanțe sau de însușiri ale subiectului și/sau obiectului pasibil controlului, și/sau raporturilor anterioare ale persoanei controlate cu organul de control, existența și intensitatea cărora pot indica probabilitatea cauzării de daune vieții și sănătății oamenilor, mediului înconjurător, securității naționale/ordinii publice în urma activității persoanei fizice sau juridice și gradul acestor daune”, se spune în proiectul de lege.

Fiecare criteriu de risc se repartizează pe grade/nivele de intensitate, punctate conform valorii gradului de risc. Scara valorică este cuprinsă între gradul 1 ce reprezintă gradul minim și 5, gradul maxim de risc.

La acordarea cifrelor valorice se ține cont de ponderea fiecărui nivel în cadrul criteriului de risc și de uniformitatea trecerii de la un nivel de risc la altul, astfel încât de la nivelul minim la nivelul maxim de risc să fie reflectat un registru complet și relevant al nivelului de risc posibil. Pentru criteriile de risc obligatorii, punctajele pot fi acordate în felul următor: perioada în care persoana controlată desfășoară activitatea supusă controlului.

Astfel, pentru întreprinderile care activează mai mult de 20 de ani, gradul de risc este cotelat cu 1, de la 15 la 20 de ani – 2 puncte, de la 10 la 15 ani – 3 puncte, de la 5 la 10 ani – 4 puncte, iar întreprinderile cu o perioadă de activitate mai mică de cinci ani sunt cotelate cu 5 puncte.

Raționamentul general: cu cât mai lungă este perioada în care agentul economic pasibil controlului nu este inspectat, cu atât mai mare este incertitudinea legată de conformarea acestuia la prevederile normative, atribuind riscul minim entităților con-

trolate recent și riscul maxim entităților care nu au fost supuse recent controlului de stat.

Criteriile de risc pot fi grupate în funcție de subiectul controlului, obiectul controlului și raporturile anterioare cu organul de control. De exemplu, criteriile de risc în funcție de subiect pot fi: volumul de producție, cifra de afaceri, perioada de timp în care persoana controlată desfășoară activitatea supusă controlului, numărul de persoane angajate, genul de activitate în funcție de obiect ar putea fi: gradul de uzură al utilajului și alte criterii relevante domeniului specific de control; în funcție de raporturi anterioare pot fi: data efectuării ultimului control, încălcările anterioare.

Esența metodologică a analizei în baza criteriilor de risc rezidă în distribuirea după cele mai importante criterii de risc, relevante domeniului de control atribuit, și acordarea punctajului corespunzător după o scară prestabilită, acesta fiind raportat la ponderea fiecărui criteriu în funcție de relevanța lui pentru nivelul general de risc. Aplicarea punctajelor aferente fiecărui criteriu este efectuată pentru fiecare persoană/întreprindere supusă controlului și e urmată de elaborarea clasamentului acestora în funcție de punctajul obținut, în corespundere cu nivelul individual de risc estimat.

Relevanța acestui criteriu poate fi destul de variabilă în timp, din cauza mai multor factori, cum ar fi: tendința controlorilor, în majoritatea cazurilor, de a depista și de a sancționa în toate cazurile de control; în timp controalele vor fi din ce în ce mai bine fixate, astfel încât vor conduce la o rată mai înaltă de încălcări depistate, odată cu perfecționarea mecanismelor de control în baza riscurilor etc. De aceea se impune să fie reevaluate periodic ponderea (importanța) criteriului în cauză și modalitatea de atribuire a gradului de risc.

Florin LEVĂNȚICĂ

În primele șase luni din 2013, venitul din vânzarea întreprinderilor industriale din Moldova a însumat 19 mld. 889,7 mil. lei, fiind în creștere cu 5,9 la sută în comparație cu aceeași perioadă a anului trecut

Potrivit Biroului Național de Statistică, costul total al mărfii industriale produse în perioada ianuarie-iunie 2013 a însumat 14 mld. 377,3 mil. lei, depășind indicatorul perioadei similare a anului trecut cu 6,4 la sută.

Potrivit BNS, costul total al producției industriale descărcate în prima jumătate de an curent pe piața internă și cea externă a însumat 14 mld. 696,8 mil. lei, inclusiv peste hotare a fost trimisă producție în valoare de 5 mld. 210,5 mil. lei. Astfel, întreprinderile industriale din Moldova au trimis, în primele șase luni curent, peste hotare 35,5 la sută din volumul total de producție industrială (în ianuarie-iunie 2012 – 31 la sută).

Respectiv, pieței interne i-au revenit 64,5 la sută din volumul total al producției industriale realizate (în șase luni 2012 – 69 la sută). Amintim că în 2012 veniturile din vânzarea producției industriale a Moldovei au însumat 39767,9 mil. lei, fiind în creștere cu 12,5 la sută în comparație cu anul 2011. Costul total al producției industriale descărcate în 2012 pe piața internă și externă va constitui 29 mld. 564 mil. lei, inclusiv peste hotare a fost livrată producție în valoare de 9 mld. 521,7 mil. lei.

Crearea noului parc industrial în Edineț va permite atragerea investițiilor în mărime de 25 mil. euro și crearea câtorva mii de locuri de muncă

Potrivit serviciului de presă al ministerului Economiei, proiectul investițional presupune investiții de 25 mil. Euro în construcția unei fabrici de producere a sucului concentrat din fructe și legume, dar și crearea a cel puțin 1000 de locuri de muncă permanente și sezoniere.

Conform previziunilor economice și financiare, crearea parcului industrial va avea un impact economic pozitiv atât la nivel local, cât și regional, compania declarându-și intenția de a încheia contracte cu 120 de producători autohtoni pentru achiziționarea materiei prime. Menționăm că deschiderea parcurilor industriale în Republica Moldova rezultă din necesitățile economiei naționale care, pentru a rezista concurenței regionale și globale, urmează să devină una competitivă și atractivă pentru investițiile străine și locale. Acest instrument impulsionează dezvoltarea sectorului industrial al țării, generând volume de producție semnificative în PIB-ul național.

InfoMarket

Tranzacții cu valori mobiliare ale emitenților din Republica Moldova, pe piața bursieră
(Perioada 19-23 august 2013)

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitentului	Preț (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Ponderea VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
19.08.13 14:31	MD14OTIS1008	SA	9,60	3993	38332,80	Vinzare Cumparare	4651534	0,09	10,00
20.08.13 14:31	MD14UNAL1001	SA "UNIVERSAL"	3,00	1387	4161,00	Vinzare Cumparare	1340479	0,10	1,00
20.08.13 14:31	MD14ZABR1004	SA "NORD-ZAHAR"	0,50	18744	9372,00	Vinzare Cumparare	6876141	0,27	10,00
21.08.13 11:00	MD14CONB1009	SA "CONSTRUCTORUL"	8,50	35000	297500,00	LICITATIE CU STRIGARE PACH	658501	5,32	30,00
21.08.13 11:00	MD14CONB1009	SA "CONSTRUCTORUL"	8,50	36218	307853,00	LICITATIE CU STRIGARE PACH	658501	5,50	30,00
21.08.13 13:12	MD14FIER1007	SA "FRATIE - 94"	10,00	214	2140,00	LICITATIE CU STRIGARE PACH	14285	1,50	10,00
23.08.13 14:31	MD14CRUM1004	SA"DRUM-96"	100,00	1	100,00	Vinzare Cumparare	1634	0,06	100,00
23.08.13 14:31	MD14CRUM1004	SA"DRUM-96"	100,00	1	100,00	Vinzare Cumparare	1634	0,06	100,00
23.08.13 14:31	MD14CRUM1004	SA"DRUM-96"	100,00	1	100,00	Vinzare Cumparare	1634	0,06	100,00
23.08.13 14:31	MD14CRUM1004	SA"DRUM-96"	100,00	1	100,00	Vinzare Cumparare	1634	0,06	100,00
23.08.13 14:31	MD14CRUM1004	SA"DRUM-96"	100,00	1	100,00	Vinzare Cumparare	1634	0,06	100,00
23.08.13 14:31	MD14CRUM1004	SA"DRUM-96"	100,00	1	100,00	Vinzare Cumparare	1634	0,06	100,00
23.08.13 14:31	MD14CRUM1004	SA"DRUM-96"	100,00	1	100,00	Vinzare Cumparare	1634	0,06	100,00
23.08.13 14:31	MD14CRUM1004	SA"DRUM-96"	100,00	1	100,00	Vinzare Cumparare	1634	0,06	100,00
23.08.13 14:31	MD14CRUM1004	SA"DRUM-96"	100,00	22	2200,00	Vinzare Cumparare	1634	1,35	100,00
23.08.13 14:31	MD14CRUM1004	SA"DRUM-96"	100,00	3	300,00	Vinzare Cumparare	1634	0,18	100,00
TOTAL				95588	662558,80				

Statistica tranzacțiilor extrabursiere
pentru perioada 12.08.2013-30.08.2013
Tipul tranzacției: Vinzare-cumpărare

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1. PILOT, CHIȘINĂU	MD14PILO1009	18	1	3682	18410	12,23
2. INTROSCOP, CHIȘINĂU	MD14TROS1007	10	1	330	17441	0,02
3. SIBILA, MUN. CHIȘINĂU	MD14LISA1002	10	1	3202	16010	5
4. TAXI-SERVICE, CHIȘINĂU	MD14TAXI1007	10	1	28	944	0,01
5. ANTICOR S.A., DURLEȘTI	MD14ANTO1001	55	2	53	530	0,13
6. FARMACIA IALOVENI S.A., IALOVENI	MD14LOVE1005	1	1	1755	1755	0,86
7. TUTUN-CTC S.A., CHIȘINĂU	MD14TCTC1007	20	2	1286	25720	0,02
8. PRESUDOR, CHIȘINĂU	MD14PDSR1004	23	1	120	3431	0,03
9. ZORILE, MUN. CHIȘINĂU	MD14ZORI1001	18	9	1580	112622	0,03
Total			19	12036	196863	

Tipul tranzacției: Moștenire

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1. F.I.N.N. TELECOM-INVEST	MD14TELE1001	1	2	976	976	0
2. INTERPARES PRIM, MUN. CHIȘINĂU	MD14ASIP1008	1	2	1475	1475	0
3. ÎNTREPRINDEREA DE TRANSPORT NR.8 S.A., BĂLȚI	MD14PRID1006	10	1	195	195	0,14
4. REAL-INVEST, MUN. BĂLȚI	MD14REIN1007	-	1	324	421	0
5. DAAC Hermes grup, MUN. CHIȘINĂU	MD14MARS1000	1	1	368	368	0
6. TAXI-SERVICE, CHIȘINĂU	MD14TAXI1007	10	1	28	280	0,01
7. TRAFIC BUJOR, MUN. CHIȘINĂU	MD14UJOR1005	1	1	7358	7358	0,11
8. JLC-INVEST, MUN. CHIȘINĂU	MD14JLIN1008	-	4	2847	2050	0
9. ANTICOR S.A., DURLEȘTI	MD14ANTO1001	55	1	96	5280	0,24
10. F.I.N.N. NORD-INVEST, SOROCA	MD14DORS1005	1	1	496	496	0
11. TIREX-PETROL Î.M., CHIȘINĂU	MD14TIRP1008	6	4	821	4926	0
12. B.C. MOLDOVA AGROINDBANK	MD14AGIB1008	200	1	2	2075	0
13. FABRICA DE BRÎNZETURI DIN CAHUL, OR. CAHUL	MD14RINZ1002	20	1	201	4020	0,07
14. MOLDOVAHIDROMAȘ S.A., CHIȘINĂU	MD14MHID1001	1	1	13024	1954	0
15. MOLDOVAHIDROMAȘ S.A., CHIȘINĂU	MD24MHID1009	1	1	77	77	0
16. SIGMA S.A., CHIȘINĂU	MD14SIMA1001	10	1	2	20	0
17. SUDZUCKER-MOLDOVA Î.M., SOROCA	MD14ROZA1009	10	1	37	370	0
18. COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE, CHIȘINĂU	MD14CPCC1000	29	1	20	580	0
19. NISTRU-LADA, MUN. CHIȘINĂU	MD14NTLD1001	1	1	22	22	0,09
20. ESTATE GROUP, MUN. CHIȘINĂU	MD14ESRO1004	4	2	38	152	0
21. MEGA PRIM, MUN. CHIȘINĂU	MD14EGAP1006	4	1	120	480	0
Total			30	28527	33575	

Tipul tranzacției: Donație

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1. FARMACO ÎM, CHIȘINĂU	MD14FARM1005	37	1	4	148	0
2. EXUPERY S.A., CHIȘINĂU	MD14EXUP1001	1	1	33300	33300	48,96
3. CRIOCONSTRUCȚIA S.A., OR. CRIULENI	MD14ASCC1009	1	1	105428	65365	3,62
4. OGLINDIRE S.A., CHIȘINĂU	MD14OGLI1000	25	1	227	14691	0,19
5. TIREX-PETROL Î.M., CHIȘINĂU	MD14TIRP1008	6	1	123	738	0
6. B.C. MOLDOVA AGROINDBANK	MD14AGIB1008	200	1	2	2075	0
7. MOLDOVAHIDROMAȘ S.A., CHIȘINĂU	MD14MHID1001	1	2	1020000	153000	1,99
8. SUDZUCKER-MOLDOVA Î.M., SOROCA	MD14ROZA1009	10	1	71	710	0
Total			9	1159155	270027	

Tipul tranzacției: Hotărîrea judecătorească

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1. B.C. BANCA SOCIALĂ	MD14BSOC1004	100	2	3481	309015	0,35
2. AVION-L.V., MUN. CHIȘINĂU	MD14VION1009	5	1	52207	261035	10,52
3. BOTAVA S.A., CHIȘINĂU	MD14TAVA1007	1	1	266362	266362	69,6
4. CENUȘĂREASA, MUN. CHIȘINĂU	MD14CENU1008	5	1	133650	336294	7,22
5. DACIA-LV, MUN. CHIȘINĂU	MD14DACA1008	15	2	143186	1284708	39,38
6. JLC, MUN. CHIȘINĂU	MD14JLCI1001	56	1	287	8579	0,04
7. JLC-INVEST, MUN. CHIȘINĂU	MD14JLIN1008	-	1	299700	63147	0,47
8. LUCEAFĂRUL-SERVICE S.A., CHIȘINĂU	MD14LUCF1009	10	1	51035	336003	16,82
9. MOLDOVAHIDROMAȘ S.A., CHIȘINĂU	MD14MHID1001	1	8	11044280	2721320	21,56
Total			18	11994188	5586463	

Tipul tranzacției: Aport la C.S.

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1. FABRICA DE PRELUCRARE A SEMINTELOR DE PORUMB S.A., RĂUȚEL	MD14UTEL1001	5	4	768498	2305494	57,05
Total			4	768498	2305494	

PLANUL DE NEGOCIERI
sesiunea bursieră din 04 Septembrie 2013

Nr. d/o	Nr. cererii de vânzare	Emitentul valorilor mobiliare	IDNO emitentului	Numărul înregistrării de stat al valorilor mobiliare, ISIN	Numărul valorilor mobiliare în pachet, unități	Prețul pentru o unitate, lei	Valoarea totală a pachetului, lei	% din volumul emisiei	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Data depunerii cererii	Data începerii licitației	Termenul de valabilitate al cererii
1	242	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1002600003778	MD14AGIB1008	452	1 055,00	476 860,00	0,04	200,00	21.08.2013	28.08.2013	10.09.2013
2	253	SA "AVICOLA - VADUL - LUI - VODA"	1003600079903	MD14AVAD1005	139 000	0,59	82 010,00	1,49	1,00	03.09.2013	06.09.2013	19.09.2013
3	254	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	1002600035719	MD14BSOC1004	204	147,62	30 114,48	0,02	100,00	03.09.2013	06.09.2013	19.09.2013
4	255	SA "TRANSSTROL"	1003610000731	MD14TRAN1008	1 226	5,90	7 233,40	0,99	10,00	03.09.2013	06.09.2013	19.09.2013
5	256	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLIA"	1003610001336	MD14COVI1002	36 224	11,81	427 805,44	2,23	10,00	03.09.2013	06.09.2013	19.09.2013
6	257	SA "IAHNI"	1002611002702	MD14IAHN1003	2 271	4,13	9 379,23	0,18	10,00	03.09.2013	06.09.2013	19.09.2013
7	258	IM "CIUMAI" SA	1002600007950	MD14CIUA1009	1 398	44,28	61 903,44	0,82	100,00	03.09.2013	06.09.2013	19.09.2013
8	259	SA "FABRICA DE UNT DIN TARACLIA"	1003610000708	MD14DEUN1007	9 535	4,13	39 379,55	2,75	20,00	03.09.2013	06.09.2013	19.09.2013

În atenția acționarilor
SA „AGAT”

Prin prezenta, acționarii Societății pe Acțiuni „AGAT” se înștiințează că:

- 1) „WELART LIMITED” SRL în urma tranzacțiilor înregistrate la Bursa de valori a Moldovei la data de 16 august 2013 a devenit proprietar al unui pachet de acțiuni al SA „AGAT” (Cod ISIN MD14AGAT1006) în număr de 249 390 (două sute patruzeci și nouă mii trei sute nouăzeci) AON, ceia ce constituie 5,845% din capitalul social al societății.
- 2) ÎM „Sisteme de Evaluări și Investiții” SRL în urma tranzațiilor înregistrate la Bursa de valori a Moldovei la data de 16 august 2013 a devenit proprietar al unui pachet de acțiuni al SA „AGAT” (Cod ISIN MD14AGAT1006) în număr de 301 000 (trei sute una mii) AON, ceia ce constituie 7,06% din capitalul social al societății.

Consiliul S.A. “INDMONTAJ”

Anunță convocarea Adunării generale extraordinare cu prezența acționarilor la 11 septembrie 2013 pe adresa: mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 92, în sala de sedințe, et. IV. Începutul înregistrării la ora 10.00. Începutul Adunării – ora 11.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Solicitarea acordării unui credit de la B.C. “Victoriabank” S.A. pentru rambursarea creditelor acordate anterior S.A. “Indmontaj” de către “Banca de Finanțe și Comerț” S.A.
2. Ipotecarea imobilului societății. A. “Indmontaj” în scopul asigurării executării obligațiilor conform contractelor de credit ce vor urma a fi încheiate cu B.C. “Victoriabank” S.A.
3. Examinarea adresării SRL “Glorinal” cu privire la asigurarea creditului solicitat de către SRL “Glorinal Imobil” de la B.C. “Victoriabank” S.A. în scopul efectuării investițiilor în construcția blocului locativ din str.M. Sadoveanu nr. 15/2, mun. Chișinău.
4. Cu privire la compensarea de către SRL “Glorinal Imobil” a cheltuielilor care vor fi suportate de către S.A. “Indmontaj” și achitarea unor plăți pentru asigurarea creditului.
5. Desemnarea și împuternicirea persoanelor responsabile de a semna contractele de credit și ipotecă cu B.C. “Victoriabank” S.A.
6. Cu privire la autentificarea procesului verbal al adunării extraordinare a acționarilor.

Lista acționarilor cu dreptul de participare la Adunare a fost întocmită la data de 19.08.2013. Acționarii pot face cunoștință cu materialele ordinii de zi a Adunării începînd cu 02.09.2013 în sediul societății pe adresa mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 92, et. IV de la orele 14.00 pînă la 17.00, în zilele de lucru.

Pentru participarea la Adunare acționarii vor prezenta buletinul de identitate (pașaportul), iar reprezentanții acționarilor și procura autentificată conform legislației.

Consiliul S.A. “Indmontaj” tel.: 55-61-66

Oferte/cereri comerciale la BVM la data de 3.09.2013

Коммерческие предложения на ФБМ на 3.09.2013 г.

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
MD14AGB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1055,00	452,00
MD14AVAD1005	SA "AVICOLA - VADUL - LUI - VODA"	0,00	0,59	13900,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	147,62	204,00
MD14TRAN1008	SA "TRANSSTROI"	0,00	5,90	1226,00
MD14COV11002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLIA"	0,00	11,81	36224,00
MD14IAHN1003	SA "IAHN"	0,00	4,13	2271,00
MD14CIUA1009	IM "CIUMA" SA	0,00	44,28	1398,00
MD14DEUN1007	SA "FABRICA DE UNT DIN TARACLIA"	0,00	4,13	9535,00
MD14AGB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1000,00	325,00
MD14AGB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1044,00	28,00
MD14AGB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1045,00	733,00
MD14AGB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1045,18	6016,00
MD14AGB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1100,00	3,00
MD14AGB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1185,00	322,00
MD14AGB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1200,00	1781,00
MD14AGB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1210,00	5,00
MD14AGB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1225,00	55,00
MD14AGB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1250,00	100,00
MD14AGB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1300,00	615,00
MD14AGB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1375,00	25,00
MD14AGB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1400,00	95,00
MD14AGB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1487,00	8,00
MD14AGB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1500,00	4,00
MD14AGB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1560,00	100,00
MD14AGB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1800,00	100,00
MD14AGRN1003	SA "AGROMASINA"	0,00	9,00	5,00
MD14AGRN1003	SA "AGROMASINA"	0,00	10,00	144,00
MD14ALET1005	SA "IALET"	0,00	0,10	106970,00
MD14ALLA1007	SA "AVICOLA "GALLINULA"	0,00	2,00	100,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	2,99	100,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	3,00	1365,00
MD14APRO1001	SA "APROMAS"	0,00	5,75	4112,00
MD14ARTU1009	SA "RAUT"	0,00	6,00	13800,00
MD14AVCO1000	SA "AVICOLA"	0,00	25,00	26602,00
MD14AVIP1003	SA "AVIS PRIM"	0,00	0,30	3804,00
MD14BAT1008	SA IM "BALTEANCA"	0,00	6,00	242100,00
MD14BAT1003	SA "BASTINA"	0,00	20,00	25,00
MD14BAZA1003	SA "BAZA TRANSPORTULUI AUTO NR. 14 DIN FLORESTI"	0,00	10,00	4850,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	40,00	56342,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	64,50	49,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	200,00	88,00
MD14BETA1007	SA "BETON ARMAT"	100,00	20,00	0,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	175,00	93,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	180,00	516,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	245,00	834,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	250,00	4021,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	270,00	169,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	280,00	509,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1000,00	50,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1150,00	145,00
MD14CAHA1004	SA "CARAHASANI-VIN"	0,00	150,00	5000,00
MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	0,00	5,00	17,00
MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	0,00	23,00	1776,00
MD14CEPU1006	SA "CEREALE-PRUT"	0,00	20,00	9000,00
MD14CERA1008	SA "CERAMICA_1"	0,00	1,60	331579,00
MD14CERF1003	Combinatul de Produse Cerealiere "CEREALE FLOR"	0,00	9,99	255,00
MD14CERF1003	Combinatul de Produse Cerealiere "CEREALE FLOR"	0,00	15,00	129229,00
MD14CIJU1007	SA "PISCICULTORUL"	0,00	5,00	9930,00
MD14CIMA1009	SA "ICAM"	0,00	5,00	139,00
MD14COBI1006	S.A. "Combustibil-Solid"	0,00	2,50	2054,00
MD14COBI1006	S.A. "Combustibil-Solid"	0,00	6,00	514,00
MD14CONO1004	SA "CONSMONT"	0,00	4,15	1930,00
MD14COPA1008	SA "INTREPRINDEREA DE COLECTARE A VITELOR SI A PASARILOR"	0,00	8,00	13717,00
MD14CORM1002	SA DE PRODUCERE A NUTRETURILOR "COMBICORM"	0,00	30,00	1390,00
MD14COV11002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLIA"	0,00	7,00	990,00
MD14COV11002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLIA"	0,00	10,00	19377,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	17,90	23000,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	18,00	13310,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	48,45	58176,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	50,00	23511,00
MD14CRIS1004	SA "CUPCINI - CRISTAL"	0,00	10,15	43349,00
MD14DEUN1007	SA "FABRICA DE UNT DIN TARACLIA"	0,00	1,00	13332,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	115,00	958,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	125,00	2202,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	140,00	2280,00
MD14FARM1005	SA "FARMACO"	0,00	19,00	1291,00
MD14FASE1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN CALARASI"	0,00	50,00	11998,00
MD14FDO1002	SA "FABRICA DE PAINE ORHEI"	0,00	10,00	11,00
MD14FEST1003	SA "FORESTCOM"	0,00	70,00	4475,00
MD14FLAU1001	SA "FLOAREA SOARELUI"	0,00	250,00	945,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	19,99	646,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	20,00	685,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	21,50	2184,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	22,36	21196,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	26,00	140,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	27,00	168,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	32,00	297,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	36,00	158,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	38,00	41,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	39,00	750,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	40,00	1572,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	42,00	573,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	44,00	144,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	45,00	2128,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	50,00	8157,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	55,00	273,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	60,00	4321,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	65,00	265,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	70,00	1777,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	80,00	4155,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	90,00	332,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	100,00	10069,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	120,00	1050,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	125,00	400,00
MD14FRIO1005	SA "FRIGORIFER"	0,00	1,40	13998,00
MD14FRUC1003	SA "FRUCTE"	0,00	6,50	2127,00
MD14FUD1006	SA "FABRICA DE UNT DIN FLORESTI"	766,00	50,25	0,00
MD14FZSD1000	SA "FABRICA DE ZAHAR DIN GHINESTI"	0,00	1,00	6814,00
MD14GRAL1005	SA pentru reparatia si deservirea automobilelor "INTEGRAL-AUTO"	0,00	60,00	105,00
MD14IAMO1005	SA "IAMOCS - SERVICE"	2434,00	1,00	0,00
MD14IECT1008	Institutul "AGROINDPROIECT" SA	0,00	200,00	721,00
MD14ILCI1001	SA "ILC"	0,00	30,00	5,00
MD14ILCI1001	SA "ILC"	0,00	45,00	33,00
MD14ILCI1008	SA "ILC-INVEST"	0,00	1,02	649000,00
MD14LEMN1007	SA "LEMNAR"	0,00	15,00	408,00
MD14LUPA1009	SA "CAHULPAN"	0,00	12,00	750,00

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
MD14LUTE1001	SA "MULTEVIT"	0,00	0,21	21052,00
MD14MAUR1006	SA "MAURITUS"	0,00	180,00	782,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	60,00	6529,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	70,00	300,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	95,00	28,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	100,00	126,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	115,00	4195,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	120,00	4535,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,00	1794,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,99	335,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	125,00	800,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	130,00	924,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	138,00	683,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	150,00	1141,00
MD14MCAR1008	SA "MOLDCARTON"	0,00	0,50	2025,00
MD14MCAR1008	SA "MOLDCARTON"	0,00	10,00	190,00
MD14MEZO1000	SA "MEZON"	0,00	10,00	2000,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	95,00	1819,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	96,00	240,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	100,00	22822,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	115,00	428,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	145,00	34,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	150,00	300,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	200,00	144,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	280,00	67,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	299,00	196,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	300,00	87,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	390,00	4247,00
MD14MIOA1005	SA "MIOARA"	0,00	1,00	4086,00
MD14MITE1006	SA "MIDGARD TERRA"	0,00	2,00	984,00
MD14MOEL1006	SA "MOLDELECTROMONTAJ"	0,00	75,00	850,00
MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	29,00	30,00
MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	30,00	30,00
MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	33,00	128,00
MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	40,00	54,00
MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	60,00	100,00
MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	95,00	116,00
MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	120,00	100,00
MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	199,99	130,00
MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	147,00	20,00	0,00
MD14MTUR1005	SA "MOLDOVA - TUR"	0,00	12,00	4568,00
MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	4,00	3697,00
MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,50	357,00
MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	6,50	3310,00
MD14NICD1002	SA "NICODIM"	0,00	0,17	34697,00
MD14NLAC1003	SA"COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "NLAC"	0,00	4,99	1150,00
MD14NLAC1003	SA"COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "NLAC"	0,00	5,00	117875,00
MD14NLAC1003	SA"COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "NLAC"	0,00	6,00	5427,00
MD14NCCA1000	SA "BETACON"	0,00	10,00	20,00
MD14NTEH1006	SA UZINA EXPERIMENTALA DE UTILAJ TEHNOLOGIC "NTEH"	0,00	15,00	30,00
MD14NUSA1004	SA "GAINUSA"	0,00	0,70	144497,00
MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	0,10	20,00
MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	1,00	1759,00
MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	17,00	30,00
MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	20,00	11630,00
MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	93,00	102,00
MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	100,00	2346,00
MD14PIEE1000	SA Intreprinderea Mixta "PIELE"	0,00	14,00	30,00
MD14PIEL1001	SA "PIELART"	0,00	25,00	4,00
MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	0,50	26277,00
MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	5,25	106300,00
MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	8,05	115000,00
MD14RAPH1009	SA "AUTORAPID"	0,00	5,00	434,00
MD14REME1002	SA "REMEDIMUM FARM 306"	0,00	2,00	833,00
MD14REV1007	SA "TRANSSERVICE"	0,00	10,00	100,00
MD14RFCO1001	SA "MARFCONSUM - SUD"	0,00	10,00	200,00
MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODEN"	0,00	1,55	24000,00
MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODEN"	0,00	10,00	107729,00
MD14RMEZ1007	SA "CARMEZ"	0,00	25,00	88,00
MD14ROCO1000	SA "NOROC"	0,00	5,00	7686,00
MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	20,00	6550,00
MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	25,00	816,00
MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	30,00	6458,00
MD14SECA1007	SA "MICARNES"	97,00	25,00	0,00
MD14SERV1005	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN COSNITA"	0,00	6,00	50,00
MD14SLIR1003	SA "SLI"	0,00	30,00	1100,00
MD14SPIL1005	SA "SPICUL"	0,00	6,00	4171,00
MD14SPRE1003	SA "SPERANTA"	0,00	4,00	23868,00
MD14STEJ1009	SA "STEJAUR"	0,00	50,00	106,00
MD14STEJ1009	SA "STEJAUR"	0,00	95,00	20,00
MD14SUCS1007	SA "SUCCES"	0,00	10,00	183690,00
MD14SUDT1005	SA "SUD TRANS"	0,00	2,60	22973,00
MD14TAXI1007	SA "TAXI SERVICE"	0,00	20,00	330,00
MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	25,00	522,00
MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	50,00	724,00
MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	100,00	1028,00
MD14TEBS1007	SA "TEBAS"	0,00	10,00	68,00
MD14TERM1005	SA "TERMOTRANSAUTO"	0,00	20,00	26634,00
MD14TICO1006	SA "TIPAR - COLOR"	0,00	5,00	26351,00
MD14TIRE1001	SA "TIPOGRAFIAR-RECLAMA"	0,00	7,50	800,00
MD14TRAC1001	SA "UZINA DE TRACTOARE "TRACOM"	0,00	23,00	410,00
MD14UTIL1007	SA "UTILAJCOM"	0,00	21,00	27,00
MD14UZIN1007	SA "UZINA ABI1"	0,00	100,00	16725,00
MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	34,99	15000,00
MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	35,00	10345,00
MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	41,90	15000,00
MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	42,50	451,00
MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	45,00	13463,00
MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	52,50	5000,00
MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	100,00	333,00
MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	300,00	1424,00
MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	368,00	3409,00
MD14VEST1003	IM "EFES VITANTA MOLDOVA BREWERY"SA	0,00	400,00	50,00
MD14VINA1005	SA "VINAR"	0,00	1,00	1042,00
MD14VINA1005	SA "VINAR"	0,00	49,99	86,00
MD14VINI1004	SA "FABRICA DE VIN DIN TELENESTI"	0,00	1,00	2343,00
MD14VINU1001	SA "VINURI DE COMRAT"	0,00	6,00	50,00
MD14VITR1000	SA "VINA TRAIAN"	100,00	40,00	0,00
MD14ZABR1004	SA "NORD-ZAHAR"	0,00	0,90	2312,00
MD14ZABR1004	SA "NORD-ZAHAR"	0,00	2,00	175500,00
MD14ZABR1004	SA "NORD-ZAHAR"	0,00	10,00	96199,00
MD14ZABR1004	SA "NORD-ZAHAR"	0,00	15,00	1467,00
MD14ZORI1001	SA "ZORILE"	0,00	40,00	179,00
MD24BECM1000	BC "BANCA DE ECONOMI"	1000,00	1,00	0,00
MD24FLAU1009	SA "FLOAREA SOARELUI"	0,00	100,00	1,00

S.A. „Agro-Fortus”**Hotărârile aprobate la adunarea generală anuală a acționarilor din 23.07.2013**

- A aproba Darea de seamă cu privire la activitatea societății pentru anul 2012.
- A aproba planul de activitate pe anul 2013.
- A aproba Darea de seamă financiară a societății pentru anul 2012.
- A aproba Darea de seamă privind activitatea consiliului societății pentru anul 2012 și toate deciziile adoptate de consiliul societății privind încheierea de către societate a tranzacțiilor, precum și a recunoaște toate actele juridice efectuate de către consiliul societății ca fiind adoptate și săvârșite în interesul societății.
- A aproba Darea de seamă anuală a comisiei de cenzori pentru anul 2012.
- A accepta informația privind acumularea pierderilor și lipsa profitului pentru anul 2012.
- A aproba următoarele normative de repartizare a profitului pe anul 2013: 50% – pentru acoperirea pierderilor acumulate în anii precedenți; 50% – pentru dezvoltarea producerii.
- Comisia de cenzori este aleasă din 3 membri: Serjantu Ludmila, Tibuleac Tatiana, Tutunaru Vitalie.
- A accepta informația privind lipsa candidaturilor pentru alegerea în rezervă comisiei de cenzori.
- Consiliul Societății este ales din 5 membri: Burduja Ion, Serjantu Ciprian, Botezatu Tudor, Tibuleac Vladimir, Ababii Veaceslav.
- A accepta informația privind lipsa candidaturilor pentru alegerea în rezerva consiliului.
- A accepta pentru anul 2013 în calitate de auditor al societății „TRUVORIX” S.R.L.
- A aproba contractul de audit în valoare de 3000 lei pe an.
- A permite directorului societății, în limita stabilită de legislație, să vîndă bunurile societății la prețul nu mai mic decît prețul lor de piață, în scopul achitării datoriilor societății în bugetul statului, impozitelor și taxelor aferente, pentru retribuirea muncii, pentru achitarea altor datorii creditoriale ale societății.
- A obliga consiliul societății să aprobe prețul de piață a bunurilor societății expuse spre vînzare și contractele de vînzare-cumpărare a patrimoniului.
- A permite directorului societății să încheie contracte cu firma de evaluare, contracte de vînzare-cumpărare a patrimoniului aprobate de consiliul societății și toate actele aferente lor.

Organul executiv al SA „Agrovin Bulboaca”,

în baza deciziei consiliului societății din 30.08.2013, anunță convocarea adunării generale ordinare anuale a acționarilor, care va avea loc la 20.09.2013 la ora 12.15 pe adresa: r-l Anenii Noi, s. Bulboaca, str. Dacia, 1, sala de festivități a «Agrovin Bulboaca» SA. Adunarea va fi ținută cu prezența acționarilor. Înregistrarea participanților la adunare de la ora 11 pînă la ora 12.

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII:

- 1) Reorganizarea SA „Agrovin Bulboaca”.
- 2) Aprobarea actelor juridice ce țin de reorganizarea societății.
- 3) Acordarea împuternicirilor.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost întocmită la data 30.08.2013.

Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării acționarii vor face cunoștință în zilele de lucru, începînd cu 09.09.2013, de la ora 9 pînă la ora 17 la sediul societății pe adresa: r-l Anenii Noi, s. Bulboaca, str. Dacia, 1.

Pentru înregistrare acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții adăugător la aceasta vor prezenta și procura autenticată în modul prevăzut de legislația în vigoare.

**Уважаемые акционеры
Комбината хлебопродуктов
“Аур Алб” S.A.!**

Доводим до вашего сведения, что 12 августа 2013г. состоялось внеочередное общее собрание акционеров общества с кворумом 65%, и

**БЫЛИ УТВЕРЖДЕНЫ
СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ:**

1. Дать согласие Обществу на заключение договора поручительства и возмещения убытков в целях обеспечения исполнения и возмещения всех солидарных обязательств третьих лиц по договору займа ЕБРР, по договору займа МФК и по договору займа ERSTE в целях пополнения оборотного капитала.
2. Уполномочить Администратора общества – Александра Куру, на ведение переговоров, а также на заключение и подписание, от имени Общества договоров поручительства и возмещения убытков а целях исполнения обязательств по договору займа ЕБРР, договору займа МФК и договору займа ERSTE, а также любых иных документов и инструментов, связанных с реализацией решений общего собрания акционеров.

Решения опубликованы в сокращенном варианте. За подробной информацией обращаться по адресу общества: г. Чадыр-Лунга, ул. Буджакская, 24/А или по тел. 291-92619.

Акционеры S.A. „Marksheider”

(MD-3552, район Орхей, с. Морозия)

владеющие не менее чем 25% голосующих акций, в соответствии с требованиями закона об акционерных обществах созывают внеочередное общее собрание общества, которое состоится в 11 часов 01 октября 2013 года по адресу: MD-2008, мун. Кишинэу, ул. В. Белинского, 59 оф. 55.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Изменение юридического адреса акционерного общества „Marksheider”;
2. Освобождение от занимаемой должности действующего администратора акционерного общества;
3. Назначение администратора акционерного общества „Marksheider”.

Форма проведения общего собрания – очная. Участникам собрания необходимо иметь документ, удостоверяющий личность, а представителям – нотариальную доверенность.

Время регистрации участников общего собрания – 01 октября 2013 года – 10 часов.

Сроки, время и место ознакомления акционеров с материалами к повестке дня общего собрания – с 03 сентября 2013 года по 30 сентября 2013 года с 9 до 11 часов по адресу – MD-2008, мун. Кишинэу, ул. ул. В. Белинского, 59 оф. 55.

Список акционеров, имеющих право участия в общем собрании, будет составлен по состоянию на 10 сентября 2013 года.

**Администрация
SA «Constructorul»**

(IDNO 1003602001719)

на основании ст. 54 п. 6,7 Закона о рынке ценных бумаг, сообщает о появлении в реестре акционеров SA «Constructorul» лиц, владеющих более 5% акций с правом голоса:

S.C. „Aerotour Moldova” S.R.L. (IDNO 1002600021385) – 34700 акций (5,27%)
I.M. „Proterra-Company” S.R.L. (IDNO 1002600029255) – 40949 акций (6,22%)
Магдалук С. В. – (IDNO 0960604548358) – 36260 акций (5,51%)
Магдалук Е. В. – (IDNO 0961707015154) – 35000 акций (5,32%)
Сырбу Н. И. – (IDNO 0971707899627) – 37063 акции (5,63%)

Raportul anual al societății pe acțiuni “Seminte-Agro”

1. Perioada de gestiune 2012
2. Denumirea completă și prescurtată a societății pe acțiuni (emitentului). SA “Seminte-Agro”
3. Numărul și data înregistrării de stat a emitentului. Nr. A018510 din 11.09.1995
4. Sediul societății, numerele de telefon și fax pentru relații. mun. Chisinau, str. Albisoara 84 /tel. 022-29-35-95
5. Principalele genuri de activitate – Prelucrarea și pastrarea semintelor de porumb
6. Persoanele cu funcții de răspundere ale emitentului – Smerecinschii Serghei
7. Capitalul social al emitentului la ultima zi a perioadei de gestiune.
8. **Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin 5 și mai mult la sută din acțiunile cu drept de vot plasate ale emitentului.**

Denumirea completă a persoanelor juridice/numele prenumele persoanei fizice, numărul de înregistrare (IDNO)/codul personal al persoanei fizice (IDNP)	Numărul de acțiuni cu drept de vot		Cota deținută în numărul total de acțiuni cu drept de vot ale emitentului, %	
	Preferențiale	Ordinare	Preferențiale	Ordinare
SA “Automas-Agro” - c/f 1002600023895	–	988337	–	82.21
	–		–	
	–		–	

9. Registratorul _SA “Registru-Corect”, str. Columna87, M. Bitca, tel-22-01-23
10. Auditorul _SRL “Contserv-Audit”, str. Mircea cel Batrin”25,184, contr. nr. 11 din 21.06.2011

11. Bilanțul contabil al emitentului la finele perioadei de gestiune:

Posturile bilanțului	La finele perioadei de gestiune curente, lei	La finele perioadei de gestiune precedente, lei
ACTIV		
1.1 Active nemateriale	1878	2468
1.2 Active materiale pe termen lung	208137958	208702925
1.3 Active financiare pe termen lung	5400	5400
2.1 Stocuri de mărfuri și materiale	6415345	6762883
2.2 Creanțe pe termen scurt	5698833	5003412
2.3 Investiții pe termen scurt		
2.4 Mijloace bănești	14408	28227
2.5 Alte active curente		1595
Total activ	220266542	220506910
PASIV		
Total 3.1 Capital statutar și suplimentar	12021982	12021982
3.2 Rezerve stabilite de legislație	75355	75355
3.3 Rezerve prevăzute de statut	3966	3966
3.4 Alte rezerve	12326501	12326501
Corecții ale rezultatelor perioadelor precedente		
Profitul nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	-28092492	-23438222
Profitul net (pierdere) al perioadei de gestiune	-1286053	-4654272
Profit utilizat al perioadei de gestiune	()	()
Diferențe la reevaluarea activelor pe termen lung	178298093	178298093
5.1 Datorii financiare pe termen scurt	20873355	20741155
5.2 Datorii comerciale pe termen scurt	1799739	1577569
5.3 Datorii pe termen scurt calculate	24246096	23554783
Total pasiv	220266542	220506910

12. Raportul de profit și pierderi pentru perioada de gestiune

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedentă, lei
1. Venitul din vonzări	2428494	2126469
2. Costul vonzărilor	2078356	1824024
3. Profitul brut (pierdere globală)	350138	302444
4. Alte venituri operaționale	70140	203959
5. Cheltuieli comerciale	29227	373560
6. Cheltuieli generale și administrative	1236893	1710978
7. Alte cheltuieli operaționale	440211	3076138
8. Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	-1286053	-4654272
9. Rezultatul din activitatea de investiții: profit (pierdere)	-	
10. Rezultatul din activitatea financiară: profit (pierdere)	-	
11. Rezultatul din activitatea economico-financiară: profit (pierdere)	-1286053	-4654272
12. Rezultatul excepțional: profit (pierdere)		
13. Profitul (pierdere) perioadei raportate până la impozitare	-1286053	-4654272
14. Cheltuieli (economii) privind impozitul pe venit		
15. Profitul net (pierdere netă)	-1286053	-4654272

13. Persoanele care au semnat bilanțul contabil.

Director

Contabil-sef

Smerecinschii Gh.

Nastasenco T

În atenția acționarilor Băncii de Economii S.A.!

Banca de Economii S.A. vă comunică că la data de 29.08.2013 a fost finalizat procesul de subscriere a acțiunilor emisiunii suplimentare închise de acțiuni, conform hotărârii Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor Băncii prin corespondență din 02.08.2013.

Consiliul Băncii a aprobat darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare închise de acțiuni în număr de 16,049,940 unități ceea ce constituie 80,249,700.00 lei, a aprobat lista subscriitorilor la acțiunile din emisiunea suplimentară, a calificat emisiunea ca efectuată și a aprobat modificările în Statutului Băncii de Economii S. A ce se referă la majorarea capitalului social și a numărului de acțiuni plasate.

Relații la telefonul 022 218 026

К сведению акционеров АО «Calcar»!

31 мая 2013 года, в 11.00 часов, в зале заседаний акционерного общества «Calcar», по адресу: с. Белявинь, район Бричень, состоялось годовое общее собрание акционеров в очной форме. В собрании участвовало 27340 акций с правом голоса, или 89,0% от общего количества голосующих акций общества.

СОБРАНИЕМ ПРИНЯТЫ РЕШЕНИЯ:

1. Утвержден годовой отчет Совета общества, отчет Ревизионной комиссии. Принят к сведению годовой финансовый отчет Общества с заключением внешнего аудита и утверждено распределение прибыли за 2012 год.
2. Утвержден бизнес-план и приоритетные направления деятельности Общества на 2013 год. Утверждены нормативы распределения прибыли на 2013 год.
3. Избрана Ревизионная комиссия общества в составе: Беличук Виктор, Ступа Анна, Марко Людмила. В резерве: Юшина Лариса.
4. Утвержден размер вознаграждения членам Совета и членам Ревизионной комиссии Общества на 2013 год.
5. Утверждена аудиторская компания «Financial-Audit» SRL и размер оплаты ее услуг.
6. Об отклонении заключения крупной сделки с недвижимостью.
7. Поручено заверить подписи председателя и секретаря в протоколе общего годового собрания акционеров Ревизионной комиссии Общества.

Совет общества

SA „Moldtehdmed”

COMUNICAT INFORMATIV

SA „Moldtehdmed” a petrecut adunarea generală extraordinară a acționarilor la data de 23 august 2013. La adunare au participat 1 (Unu) acționar ce deține 96478 de acțiuni ce constituie 90% de acțiuni cu drept de vot și sau primit următoarele hotărâri

LA PRIMA ȘI UNICA CHESTIUNE DIN ORDINEA ZILEI ÎN REZULTATUL VOTĂRII A FOST LUATĂ URMĂTOAREA HOTĂRÎRE:

1. Încheierea cu societatea „ELECTROCON” SA a contractelor de locațiune, cu un termen de până la 10 ani, cu transmiterea dreptului de sublocațiune a încăperilor închiriate, a bunurilor imobile amplasate pe str. Maria Drăgan 19, mun. Chișinău

Stimate acționar “EXUPERY” S.A.!

Conform hotărârii Consiliului „Exupery” S.A. din 21 august 2013, se anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor Societății, cu prezența acționarilor, care va avea loc pe data de 20 septembrie 2013. Adunarea va avea loc cu prezența acționarilor pe adresa: mun. Chișinău, str. Hristo Botev, 25. Începutul înregistrării – 16.00. Începutul adunării – 16-30.

ORDINEA DE ZI:

1. Alegerea membrilor Consiliului Societății.
2. Alegerea comisiei de cenzori a societății.
3. Cu privire la autentificarea semnăturilor pe procesul verbal al adunării
4. Diverse

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunare v-a fi întocmită la 4 septembrie 2013. Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinii de zi începând cu 10 septembrie 2013 în zilele lucrătoare de la orele 11.00 pînă la 15.00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Hristo Botev, 25. Acționarii vor prezenta pentru înregistrarea la adunare documentul ce confirmă identitatea, iar reprezentanții și procura autentificată conform legislației RM în vigoare.

Organul executiv al Societății

ÎN ATENȚIA ACȚIONARILOR S.A. „MOLDASIG”

S.A. „MOLDASIG” aduce la cunoștință acționarilor informația despre efectuarea unei tranzacții la Bursa de Valori a Moldovei cu valorile sale mobiliare în rezultatul căreia SIA PECLO MANAGEMENT a procurat un pachet semnificativ de acțiuni în număr de 78 mii acțiuni ordinare nominative, ce constituie 13% din capitalul social al Societății.

Spre atenția acționarilor SA “Combinatul de pâine din Bălți”

Vă aducem la cunoștință ca la 11 iunie 2013 a avut loc Adunarea Generală Anuală a Acționarilor la care au participat acționarii și reprezentanții lor ce dețin 94,47% din acțiunile cu drept de vot.

LA ADUNARE S-AU APROBAT URMĂTOARELE DECIZII:

1. S-a aprobat raportul financiar al Societății pe anul 2012 cu adoptarea direcțiilor prioritare de dezvoltare a Societății pe anul 2013.
2. S-a aprobat darea de seamă a Consiliului societății pe anul 2012.
3. S-a aprobat darea de seamă a Comisiei de cenzori cu examinarea raportului Companiei de Audit pe anul 2012.
4. S-au ales membrii comisiei de cenzori și s-a stabilit cuantumului retribuției muncii lor.
5. S-au ales membrii organelor Consiliului Societății și s-a stabilit cuantumului retribuției muncii lor.
6. S-a aprobat Compania de Audit și s-a stabilit cuantumului retribuției muncii lor.
7. S-a repartizat beneficiul pentru anul 2012 și normativele de repartizare a beneficiului pe anul 2013.
8. S-a autentificat procesul verbal al Adunării Generale Anuale a Acționarilor.

S.A. „Agroserv”

vă aduce la cunoștință, că pe data 16 august 2013, la ora 11.00 în incinta Primăriei comunei Bilicenii Noi, r-l Sîngerei a avut loc Adunarea generală ordinară anuală cu prezența a acționarilor S.A. „Agroserv”. La adunare a luat parte 74,7% din numărul total de acțiuni cu drept de vot.

ORDINEA DE ZI:

1. Sunt aprobate rezultatele activității societății pe anul 2012.
2. Este aprobată darea de seamă anuală a consiliului S.A. „Agroserv” pentru anul 2012 și perspectivele dezvoltării în 2013.
3. Este aprobată darea de seamă a Comisiei de Cenzori S.A. „Agroserv” pentru anul 2012.
4. Este aprobată hotărârea despre reorganizarea întreprinderii.
5. Întărirea procesului verbal al adunării generale a acționarilor.

SA «Volan»

17 августа 2013 было проведено годовое общее собрание акционеров SA Volan по адресу Единец ул. Индепенден-цей 228. В собрание участвовало 49597 акции, что составляло 97,08% от общего количества голосующих акций.

НА СОБРАНИИ

БЫЛИ ПРИНЯТЫ РЕШЕНИЯ:

1. Утвердить отчет Совета Общества за 2012г.
2. Утвердить отчет Ревизионной комиссии SA Volan за 2012 г.
3. Утвердить финансовый годовой отчет SA Volan по результатам деятельности за 2012г
4. Подтвердить процедуру реорганизации SA Volan
5. Заверить протокол собрания членами Ревизионной комиссии, действующей на момент проведения собрания

Совет общества SA Volan

„Emis Consulting” SRL

(IDNO 1003600006059, mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, 10),

acționar al SA “Avicola Bucovăț”, deținător a 326453 (40,22%) acțiuni din numărul total de acțiuni cu drept de vot, emise de SA “Avicola Bucovăț”, a primit hotărârea despre convocarea Adunării Generale anuale ordinare cu prezența acționarilor, pe data de 05 octombrie 2013 la ora 10.00 în incinta Liceului din or. Bucovăț, pe adresa: r-n Strășeni, or. Bucovăț. Începutul înregistrării – 09.15 Sfârșitul înregistrării – 09.45.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă pe anul 2012.
2. Aprobarea tranzacției de proporții.
3. Rezultatul efectuării auditului de către „Runat Audit” SRL.
4. Alegerea Organizației de Audit și stabilirea mărimii retribuției serviciilor ei.
5. Recunoașterea convocării Adunării întemeiate în compensarea cheltuielilor din contul acționarului majoritar „Emis Consulting” SRL.
6. Luarea hotărârii în privința modului de autentificare a procesului-verbal al adunării.

De materialele referitoare la ordinea de zi a adunării generale ordinare se poate lua cunoștință pe adresa: mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 44-46, în zilele de lucru, ora 14.00-17.00, începând cu 24.09.2013.

Lista acționarilor, cu drept de participare la adunarea generală, a fost perfectată de către registratorul independent “Registrul-F” S.A. potrivit situației din 28 august 2013.

Pentru a participa la adunare de avut cu sine documentul de identificare, pentru copii – adeverința de naștere. În caz că nu puteți participa personal la adunare, aveți posibilitate să delegați dreptul Dvs. de vot unei alte persoane în baza procurii autentificată conform legislației.

„Emis Consulting” SRL

SA «Dacia-LV»

La 23.08.2013 s-a petrecut Adunarea Generală extraordinară a acționarilor SA «Dacia-LV»

LA CARE S-AU APROBAT URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:

1. S-a majorat capitalul social prin intermediul emisiunii suplimentare închise de acțiuni.
2. S-a împuternicit Consiliul societății să aprobe rezultatele emisiunii suplimentare închise și a listei subscritorilor
3. S-a împuternicit Consiliul societății să aprobe modificările în Statutul societății.
4. S-au autentificat semnăturile Președintelui și secretarului în procesul-verbal al adunării generale.

Hotărârile s-au aprobat cu majoritatea voturilor în conformitate cu legislația în vigoare.

SA Firma de construcție a drumurilor „Edilitate”

Vă aduce la cunoștință, că Consiliul Societății a luat hotărârea cu privire la convocarea Adunării generale extraordinare pentru anii 2011 și 2012 pe data de 03 octombrie 2013 la ora 13.00 în incinta sălii de festivități a „Edilitate” S.A. pe adresa mun. Chișinău, str. Mihai Eminescu, 49, cu aceeași ordine de zi.

Începutul înregistrării – 12.00

Sfârșitul înregistrării – 13.00

De materialele referitoare la ordinea de zi a Adunării Generale se poate lua cunoștință pe adresa: mun. Chișinău, str. Mihai Eminescu, 49, biroul economistului-șef, începând cu 23 septembrie 2013 între orele 14.00-16.00 în zilele de lucru.

Lista acționarilor cu drept de participare la Adunarea generală a fost întocmită de către registratorul independent „Registrul-F” S.A. potrivit situației din 12 martie 2013.

Акционерам I.M. «PRUT» S.A.!

На основании решения Совета Общества (протокол от 29.08.2013г.), исполнительный орган объявляет о созыве внеочередного общего собрания акционеров I.M. «PRUT» S.A.. Собрание состоится в очной форме 19 сентября 2013 года по адресу: м. Кишинэу, ул. Вероника Микле, 1. Начало собрания в 11.00 часов. Регистрация участников: с 10.00 часов до 10.45 часов.

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

1. О заключении сделок.
2. О предоставлении полномочий на подписание сделок.
3. О досрочном прекращении полномочий и об утверждении аудиторской организации Общества на 2013 год. Установление размера оплаты ее услуг.

Список акционеров, имеющих право на участие в собрании, составлен на дату 30.08.2013.

С материалами по повестке дня собрания можно ознакомиться с 09.09.2013 в рабочие дни с 10.00 до 12.00 часов по адресу: м. Кишинэу, ул. Вероника Микле, 1, у секретаря г-жи Н. Гергишан.

Для регистрации акционеры должны предоставить удостоверение личности, а представители – также и доверенность, составленную в соответствии с законодательством.

Spre atenția acționarilor SA “Drumuri-Edineț”

Vă aducem la cunoștință că la 16.08.2013 a avut loc convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor care a avut loc în incinta societății, pe adresa: or. Edineț, st. Independenței, 179. la care au participat acționarii și reprezentanții lor ce dețin 95,46% din acțiunile cu drept de vot.

CU VOT UNANIM AU FOST APROBATE URMĂTOARELE HOTĂRÎRI REFERITOR LA ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII:

1. Hotărârea privind majorarea capitalului social cu 3 339 450 lei prin efectuarea emisiei suplimentare închise de acțiuni cu valoarea nominală de 10 lei fiecare, termenul de subscriere la emisiunea dată fiind (16.08.2013 – 16.09.2013 inclusiv). Condițiile emiterii suplimentare de acțiuni vor fi aceleași pentru toți achizitorii de acțiuni. Nu mai puțin de 80% să fie apreciată cota acțiunilor ordinare nominative la plasarea cărora emisiunea va fi considerată ca efectuată.
2. Darea de seamă privind rezultatele emisiei suplimentare de acțiuni și a listei subscritorilor să fie precăută și aprobată de consiliul societății.
3. Ca aport pentru majorarea capitalului social au fost admise mijloace nebănești evaluate la prețul de piață.
4. A fost Propus de a aproba lista persoanelor cu dreptul de a semna modificările și completările în statutul societății pentru înregistrarea la Camera Înregistrării de Stat în următoarea componență: d-nul Golban Vitalie, director tehnic la SA „DRUMURI-EDINEȚ” și d-na Claudia Pirojoc, contabil-șef SA „DRUMURI-EDINEȚ”.
5. Sa Aprobate regulamentul Consiliului societății, organului executiv al societății și comisiei de cenzori.
6. În legătură că d-ul Puntea Igor, președintele consiliului a fost demis din funcția deținută, prin vot cumulativ a fost ales Lozan Tudor – președintele consiliului și Mogorean Eugen – membrul consiliului.

Sa decis că procesul verbal al adunării extraordinare a acționarilor să fie semnat de președintele și secretarul adunării, semnăturile cărora să fie autentificate de către comisia de cenzori a societății.

Directorul societății Cioclea Iurie
Relații la tel: 0-246-2-84-93

**Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку**

2

**Земельный рынок
Молдовы топчется
на месте**

4

**Разрыв между
сальдо кредитов
и депозитов**

5

Более 11,7 тыс. абонентов сменили оператора с сохранением телефонного номера

Более 11 520 абонентов услуг мобильной телефонии сменили оператора в первые два месяца после запуска переносимости номеров с сохранением старого номера телефона, информирует «МОЛДПРЕС».

Обнародованные данные Национального агентства по регулированию в области электронных коммуникаций и информационных технологий (НАРЭКИТ) показывают, что в течение месяца со дня запуска этой услуги в фиксированных сетях произведен перенос 230 номеров.

За этот период было зарегистрировано более 13 тыс. заявлений о переносе номеров, из которых 12,8 тыс. – для мобильных и более 300 – для фиксированных номеров. В процессе рассмотрения находится около 1,4 тыс. заявлений о переносе номеров. В ходе рабочего заседания директор НАРЭКИТ Григоре Вараница оценил полученные результаты как удовлетворительные. «Как и ожидалось, больше всего переносов осуществлялось в секторе мобильной телефонной связи. Количество заявлений, как и количество произведенных переносов, соответствуют прогнозам НАРЭКИТ», – уточнил Вараница.

Директор ведомства подчеркнул, что в течение этого короткого срока процесс переноса номеров достиг одной из своих главных целей: усиления конкуренции между поставщиками, которая приносит прямую выгоду пользователям телефонной связи.

Впервые в Республике Молдова три действующих поставщика мобильной телефонии запустили одновременно с началом процесса переносимости номеров специальные предложения с неограниченным количеством минут для звонков в любой сети мобильной или фиксированной связи на протяжении года. Кроме того, один из поставщиков услуг фиксирован-

ной связи впервые на данном рынке предоставляет неограниченное количество минут для вызовов в любой сети фиксированной связи в течение одного года.

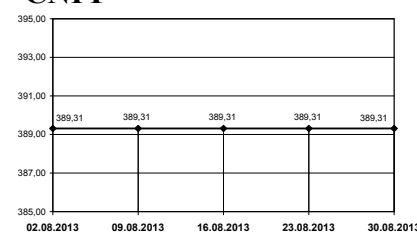
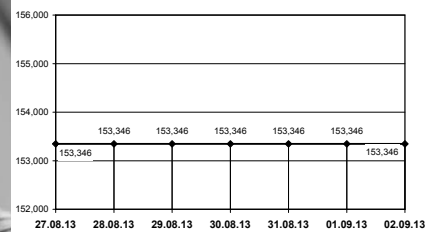
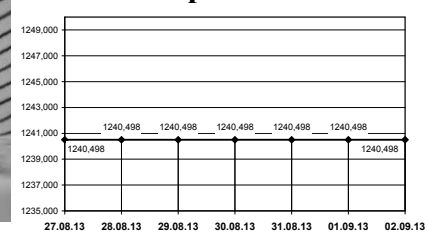
Пользователи новых пакетов услуг мобильной телефонной связи с неограниченным количеством минут уже почувствовали преимущества переносимости номеров. Если до сих пор они платили ежемесячно более ста или двухсот леев или даже тысячи леев за звонки в сети и вне сети, а по истечении каждого месяца в некоторых случаях – дополнительно и за звонки, не входящие в пакет, тогда в н. в. они оплачивают только цену пакетов услуг

с неограниченным количеством минут для звонков.

Переносимость номеров – это услуга, предназначенная для пользователей телефонной связи, которая позволяет им сохранить телефонный номер в случае смены поставщика услуг. Начиная с 1 июля и 31 июля 2013 г., любой пользователь мобильной и, соответственно, фиксированной связи сможет воспользоваться услугой переноса номеров в течение не более 5 рабочих дней со дня подачи заявления выбранному поставщику. В октябре с. г. НАРЭКИТ опубликует отчет об оценке внедрения переносимости номеров в Республике Молдова.

CNPF

**Banking Stock Index –
InfoMarket****EVM-Composite****Курс валют
на 4.09.2013**

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	12.8367
EUR	1	16.9118
UAH	1	1.5778
RON	1	3.8166
RUB	1	0.3839

Обзор биржевых сделок за неделю

В период с 19 по 23 августа 2013 года общий объем торгов на Фондовой бирже Молдовы составил 662,6 тыс. леев. Итого зарегистрировано 15 сделок с акциями 6 эмитентов.

В Основной Секции Биржи (интерактивный рынок) проведено 12 сделок на сумму 55,1 тыс. леев. Рыночная цена акций страховой компании «Asito» снизилась с 10,20 до 9,60 лей. Также уменьшилась цена акций бричанской компании «Nord-Zahar» – с 1,07 до 0,50 лея. Цена акций кишиневского общества «Universal» остается стабильной на уровне 3 лей.

Объем Секции Прямых Сделок составил 607,5 тыс. леев. В рамках голосовых торгов (единые пакеты) реализованы ценные бумаги 2 эмитентов: «Construcorul» (Бельцы) – по 8,50 лей за акцию, и «Frăție-94» (Кишинев) – по 10 лей за акцию.

Фондовая биржа Молдовы предоставляет консалтинговые услуги в области лицензируемой деятельности (биржевой).

Информация по телефону 022-27-76-36.

www.moldse.md

Фондовая биржа Молдовы

Правительство предлагает сдавать в эксплуатацию новостройки лишь при наличии сертификата энергоэффективности

С 2014 г. все новые здания Молдовы будут обязаны иметь сертификат об энергетической эффективности. Такое положение включено в законопроект об энергетической эффективности зданий, одобренный в четверг правительством.

Как сообщает «ИНФОТАГ», министр регионального развития и строительства Марчел Рэдукан заявил после заседания кабинета министров, что проект является чрезвычайно важным для национальной экономики, поскольку его осуществление поможет экономить энергоресурсы, а следовательно – и деньги.

«Проверка энергоэффективности зданий будет осуществляться уполномоченными сотрудниками Агентства по энергоэффективности. Они определяют уровень энергосбережения по шкале от А до Г. Если здание не будет сертифицировано, то акты о завершении работ и приеме здания не будут подписаны», – сказал он.

Министр подчеркнул, что положения закона не будут касаться существующих зданий. По словам Рэдукана, «стоимость сертификата не имеет значения, главное – выгоды от получения сертификата о степени энергосбережения зданий».

Новые требования направлены на снижение потребления энергии в новых зданиях минимум на 30% по сравнению со строящимися сейчас, и в 2-3 раза – по сравнению со старыми зданиями. Это также будет способствовать снижению счетов за отопление в новостройках более чем на 5 тыс. леев в год для двухкомнатных квартир (60 кв. м), или экономии более чем на 200 млн леев для всех жилых домов, построенных с 2012 по 2020 гг. В Молдове на обогрев зданий приходится около 45% конечного потребления энергии.

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Отдел рекламы.
Тел.: +373 69 821216

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административно-го совета Национальной комиссии по финансовому рынку от 23 августа 2013 года, были рассмотрены результаты тематической проверки соблюдения законодательства в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций А.Е.І. „VALEA PODULUI”. Принято решение начать процедуру привлечения к административной ответственности исполнительного директора ассоциации, главного бухгалтера и бухгалтера-кассира, работавших до 31.12.2012, главного бухгалтера А.Е.І. „VALEA PODULUI” снять с должности управляющего ассоциацией, вывести его из состава управляющих. Согласно решению, ассоциации запрещено принимать сберегательные вклады в условиях, когда доля займов и приходящихся по ним процентов со сроком, истекшим более 30 дней, в совокупном портфеле займов превышает 5,0 процентов, а сберегательные вклады превышают вдвое институциональный резерв. Кроме того, управляющим ассоциации А.Е.І. „VALEA PODULUI” предписано безусловно соблюдать положения законодательных и нормативных актов, принять меры по устранению нарушений, отраженных в акте проверки и в течение трех месяцев со дня вступления решения в силу принять ряд мер. А.Е.І. „VALEA PODULUI” должна ежемесячно, до полного устранения выявленных нарушений, представлять в НКФР отчеты о принятых мерах с приложением доказательных документов.

Изучив в ходе заседания результаты комплексной проверки соблюдения законодательства в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций А.Е.І. „HÎRTOPUL MIC”, Административный совет НКФР принял решение начать процедуру привлечения к административной ответственности исполнительного директора ассоциации и главного бухгалтера, а также освободить от обязанностей управляющего главного бухгалтера А.Е.І. „HÎRTOPUL MIC”. Управляющим ассоциацией предписано безусловно соблюдать положения законодательных и нормативных актов, принять меры по устранению нарушений, отраженных в акте проверки, приняв акт о возврате в период с 08.02.2013 по 16.04.2013 главным бухгалтером данной ассоциации денежных средств на сумму 512354 лей. А.Е.І. „HÎRTOPUL MIC” должна ежемесячно, до полного устранения выявленных нарушений, представлять в НКФР отчеты о принятых мерах с приложением доказательных документов. Решение предусматривает передачу материалов проверки в А.Е.І. „HÎRTOPUL MIC” прокуратуре Криулянского района согласно законодательству.

Рассмотрев представленные заявления, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку переформировал лицензии:

- Ссудо-сберегательной ассоциации „MUSTEAȚA” серии CNPF №000192, выданную 30 апреля 2009 года на право осуществления деятельности в качестве ссудо-сберегательной ассоциации, на неограниченный срок путем замены приложения к лицензии с расширением действия лицензии на близлежащие административно-территориальные единицы: село Албинецул, Фалештского района, и село Кэлугэр, Фалештского района;

- Ссудо-сберегательной ассоциации „FĂLEȘTI NOI” серии CNPF №000298, выданную 21 августа 2009 года на право осуществления деятельности в качестве ссудо-сберегательной ассоциации на неограниченный срок, путем замены приложения к лицензии с расширением действия лицензии на близлежащие административно-территориальные единицы: город Фалешты, Фалештского района;

- Ссудо-сберегательной ассоциации „DUȘMANI” серии CNPF №000281, выданную 28 мая 2009 года на право осуществления деятельности в качестве ссудо-сберегательной ассоциации на неограниченный срок, путем замены приложения к лицензии с расширением действия лицензии на близлежащие административно-территориальные единицы: город Глодень, Глоденский район; село Чучуля, село Кажба, Глоденский район.

Административный совет НКФР одобрил государственную регистрацию уставов ссудо-сберегательных ассоциаций „CREDITE-HĂDĂRĂUȚI”, „POIANA-CREDIT”, „LIMBENI NOI”, „BAȘTINA-MEREȘENI” и „SVETLII-PRIM” в новых редакциях.

Административный совет НКФР зарегистрировал в Государственном реестре ценных бумаг ценные бумаги, размещенные согласно отчетам о результатах дополнительных эмиссий:

- S.A. „DRUMURI RIȘCANI” на сумму 1 724 470 лей в количестве 172447 акций номинальной стоимостью

10 лей, за счет неденежных взносов. Уставный капитал компании составляет 21 448 350 лей (2 144 835 акций номинальной стоимостью 10 лей). После увеличения уставный капитал компании составит 23 172 820 лей (2 317 282 простых именных акций того же класса номинальной стоимостью 10 лей);

- S.A. „VELTIM” на сумму 10 000 лей в количестве 1 000 акций номинальной стоимостью 10 лей, за счет денежных взносов. Уставный капитал компании составляет 10 000 лей (1 000 простых именных акций I класса номинальной стоимостью 10 лей). После увеличения уставный капитал компании составит 20 000 лей (2 000 простых именных акций I класса номинальной стоимостью 10 лей);

- S.A. „ZIMBRU-NORD” на сумму 1.267.425 лей в количестве 84495 акций номинальной стоимостью 15 лей, за счет денежных взносов. Уставный капитал компании составляет 3135165 лей (209.011 простых именных акций I класса номинальной стоимостью 15 лей). После увеличения уставный капитал компании составит 4.402.590 лей (293.506 простых именных акций I класса номинальной стоимостью 15 лей).

Рассмотрев представленные заявления, Административный совет НКФР переформировал лицензии:

- Страховой компании „GRAWE CARAT ASIGURĂRI” S.A. серии CNPF №000668, выданную 30 августа 2011 года на неограниченный срок на право осуществления деятельности в сфере общего страхования, и серии CNPF №000097, выданную 9 декабря 2008 года на неограниченный срок на право осуществления деятельности в сфере страхования жизни, путем замены приложений к лицензиям с исключением следующих адресов, по которым осуществляется лицензируемая деятельность: муниципий Кишинев, ул. Колумна, 131 (этаж 2); Кагульский район, село Джурджулешты (кадастровый номер 94201062407/01);

- Страховому брокеру „AXA BROKER” S.R.L. серии CNPF №000681, выданную 20 января 2012 года на право осуществления посреднической деятельности в страховании и/или перестраховании, путем замены приложения к лицензии с исключением следующего адреса, по которому осуществляется лицензируемая деятельность: муниципий Бельцы, ул. Хотин, 26;

- Страховому брокеру „BROKER EXPERT” S.R.L. серии CNPF №000726, выданную 1 мая 2013 года на право осуществления посреднической деятельности в страховании путем замены приложения к лицензии с включением следующих адресов, по которым осуществляется лицензируемая деятельность: муниципий Кишинев, ул. Каля Орхеюлуй, 107; муниципий Кишинев, бульвар Д. Кантемира, 3/1;

- Страховому брокеру „AUTOBIN-GRUP” S.R.L. серии CNPF №000734, выданную 19 марта 2009 года на право осуществления посреднической деятельности в страховании, путем замены приложения к лицензии с:

- а) включением следующего адреса, по которому осуществляется лицензируемая деятельность: муниципий Кишинев, бульвар Куза-Водэ, 49/1;

- б) исключением следующего адреса, по которому осуществляется лицензируемая деятельность: муниципий Кишинев, ул. Соколень, 31;

- изменением юридического адреса и адреса, по которому осуществляется лицензируемая деятельность с мун. Кишинев, ул. Петру Рареш, 39/1 кв. 63, на мун. Кишинев, ул. Кукорилор, 14, с выдачей нового формуляра лицензии;

- признать недействительной лицензию серии CNPF №000734, выданную ранее страховому брокеру „AUTOBIN GRUP” S.R.L.;

- Страховому брокеру „INVEST-BROKER” S.R.L. серии CNPF №000713, выданную 22 марта 2013 г. на право осуществления посреднической деятельности в страховании и/или перестраховании, путем замены приложения к лицензии с включением следующих адресов, по которым осуществляется лицензируемая деятельность: мун. Бельцы, ул. Старый, 13; город Каушаны, ул. Алба Юлия, 2.

Изучив представленное обращение, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку отозвал лицензию страхового брокера „INTELMOD-ASIG” S.R.L. серии CNPF №000691, выданную 19 марта 2010 года, действительную до 19 марта 2015 года, на право осуществления посреднической деятельности в страховании и/или перестраховании.

Лей продолжит медленно обесцениваться, но окрепнет осенью, считают эксперты

Лей продолжит медленно обесцениваться на следующей неделе, но более медленными темпами при условии, что, вероятнее всего, НБМ не будет вмешиваться массово на рынке, а вместе с улучшением экономической ситуации в Европейском Союзе укрепится евро, считает ряд экспертов, цитируемых «МОЛДПРЕС».

Национальный банк Молдовы (НБМ) объявил на сегодня официальный курс 12,8090 лея/доллар и 17,1417 лея/евро. Лей не достигал такого низкого уровня по отношению к доллару США с 7 июля 2010 года, а по отношению к евро – с 18 марта того же года.

Курс национальной валюты по отношению к доллару США может достичь 13 леев и даже чуть выше, заявил корреспонденту «МОЛДПРЕС» директор Программы «Монетарный сектор и экономическое моделирование» в рамках Независимого аналитического центра «Expert-Grup» Александру Фала. «Все-таки трудно предсказать, каким будет курс в течение двух-трех недель или даже в долгосрочной перспективе», – отметил экономист.

По его мнению, увеличение предложения иностранной валюты за счет роста экспорта, эволюция на международных рынках курса доллар/евро, а также более анемичное вмешательство НБМ на валютном рынке привели к обесцениванию лея. В июле-сентябре 2012 г. центральный банк вмешался на валютный рынок с покупками валюты на сумму более 200 млн долл. США, это намного больше, чем в этом году.

Девальвация национальной валюты по отношению к евро и доллару США приносит преимущество национальной экономике путем увеличения экспорта и доходов в бюджет, сказал Александру Фала. Он добавил, что семьи, получающие деньги из-за рубежа, тоже выиграли от обесценивания валюты.

С другой стороны, утверждают эксперты, более выраженная девальвация может привести к росту цен.

«Это сезонная тенденция, которая проявляется более или менее выражено в зависимости от обстоятельств», – считает экономист Роман Киркэ. «Мы находимся в разгаре летнего сезона, следовательно, существует повышенный спрос на иностранную валюту. С другой стороны, сельхоз-производители только собирают урожай, а значит экспорт ниже, чем будет через один-два месяца», – заявил эксперт корреспонденту «МОЛДПРЕС».

Экономист Киркэ считает, что «нет никаких спекуляций на валютном рынке», а в середине сентября ситуация стабилизируется и произойдет коррекция обменного курса. На самом деле, он признается, что «является сторонником постепенного и предсказуемого обесценивания».

«В следующий период маловероятно укрепление лея по отношению к доллару и евро. Напротив, европейская валюта, например, может достигнуть 17,35 лея», – прогнозирует финансовый эксперт Financial Brains Святослав Михалаке, пишет «adevărul.md». По мнению эксперта, тенденция роста европейской валюты обусловлена улучшением экономической ситуации в Европейском союзе. Эксперт прогнозирует, что в сентябре курс доллара составит 12,40-12,85 лея, а курс евро до ноября будет находиться «в коридоре» 16,65-17,35 лея.

Умеренное снижение курса национальной валюты не должно вызывать беспокойство, последние события на местном валютном рынке полностью совпадают с денежной политикой НБМ, продвигаемой с целью среднесрочного сохранения инфляции в пределах 5%, заявил недавно президент НБМ Дорин Дрэгуцану. По его словам, оценки Национального банка Молдовы и ситуация на международных рынках показывают, что в ближайшей перспективе курс европейской валюты снизится до 1,27-1,3 долл. за евро, то есть можно ожидать возвращения курса лей/евро на уровень 16-16,5.

«МОЛДПРЕС»

В Молдове создана группа для ведения переговоров с МВФ по новому Меморандуму об экономической и финансовой политике

Премьер-министр Юрий Лянкэ, создавший группу своим распоряжением, поручил ей: начать процесс определения и координирования приоритетов правительства, которые станут частью проекта нового меморандума; провести переговоры и представить для утверждения проект нового Меморандума об экономической и финансовой политике между правительством Молдовы и МВФ; привлечь при необходимости к процессу разработку нового меморандума и других экспертов в этой области, без внесения изменений в персональный состав.

Ранее премьер Юрий Лянкэ и исполнительный директор МВФ Менно Снел договорились, что Молдова и МВФ начнут осенью переговоры по новой программе сотрудничества. Юрий Лянкэ подчеркнул, что цели правительства совпадают с целями МВФ: обеспечение макроэкономической стабильности и устойчивого развития страны. По его словам, власти Молдовы намерены продолжать эффективное сотрудничество с МВФ, обеспечивая необходимую предсказуемость для конструктивного диалога. Менно Снел отметил в свою очередь, что МВФ намерен поддерживать макроэкономическую стабильность и продвижение реформ, которые обеспечивают экономический рост в Молдове.

Бывший министр финансов Вячеслав Негруца отметил ранее, что Молдова до конца 2013 г. планирует обсудить с МВФ и утвердить новую программу сотрудничества на следующие 3 года, подчеркнув, что Молдове нужна новая программа с МВФ не только с учетом финансового компонента, но и для того, чтобы обеспечить необходимое всем внешним партнерам страны по развитию доверия к стабильной политике. Президент Нацбанка Дорин Дрэгуцану подчеркнул ранее, что новая программа сотрудничества с МВФ повысит доверие к стране и будет способствовать продолжению структурных реформ, что позволило бы заложить основу для будущего экономического роста. В свою очередь, Менно Снел отметил, что, хотя предыдущая программа сотрудничества истекла, МВФ высоко оценивает результаты, полученные Молдовой за последние 3,5 года, и считает, что подписание новой программы пойдет на пользу молдавскому обществу.

Следует отметить, что 3-летняя программа МВФ с Молдовой, истекшая в апреле 2013 г., предусматривала финансовую поддержку в общем размере около \$574,4 млн, из которых Молдова получила \$490 млн. Половина кредита предоставлялась посредством расширенного механизма кредитования (ECF), который предусматривает нулевую процентную ставку до конца 2013 г., льготный период в 5,5 лет и срок погашения в 10 лет. Остальная сумма предоставлялась посредством механизма расширенного финансирования (EFF), который предусматривает процентную ставку, равную базовой ставке SDR, срок погашения в 10 лет и льготный период в 4,5 года.

МВФ: Национальная стратегия «Молдова 2020» содержит хорошую базу для развития страны, однако все зависит от качества ее внедрения

Об этом говорится в докладе Международного валютного фонда «Стратегия по снижению уровня бедности. Комментарий к Национальной стратегии развития 2012-2020».

Эксперты МВФ отмечают, что акцент на экономическом росте, сокращающем число бедного населения (через стимулирование частного сектора и улучшение инфраструктуры), развитии человеческого капитала и хорошем правлении соответствует текущей ситуации в Молдове. В МВФ считают, что концентрация всех приоритетов в одном документе должна повысить эффективность мониторинга и координации между внешними партнерами Молдовы по развитию. При этом, по мнению экспертов, особое внимание должно уделяться гармонизации стратегии «Молдова 2020» с уже существующими национальными и секторными стратегическими документами.

В МВФ сообщают, что власти Молдовы должны также работать над рисками по внедрению стратегии, особенно над теми, что связаны с внешней торговлей, внутренним политическим циклом и способностями по реализации политик. Эксперты МВФ подчеркивают, что успех документа «Молдова 2020» зависит от дальнейших усилий властей по улучшению качества мониторинга и способностей ключевых министерств развивать и внедрять ежегодные планы действий, а также интегрировать их в среднесрочную программу расходов. В МВФ также рекомендуют обратить внимание на улучшение корпоративного управления в финансовой сфере. В докладе подчеркивается, что этот аспект особенно важен в свете недавних дебатов, связанных с владельцами акций в банковской сфере.

В этой связи также необходима реформа судебной системы для защиты инвесторов.

В МВФ рекомендуют направить усилия и на модернизацию инфраструктуры (энергетической, телекоммуникационной, транспортной и пр.), а также изменение образовательной системы в соответствии с европейскими стандартами и нуждами рынка труда. В докладе отмечается, что, несмотря на снижение уровня бедности, Молдова остается одной из самых бедных стран Европы. В частности, уровень бедности в Молдове (измеряемый согласно «черте» в \$5 в день) сократился с 94% в 2002 г. до 55% в 2011 г., что в 2 раза больше среднего показателя по региону Европы и Центральной Азии (25%).

ЕБРР готов предоставить немецкой компании Draexlmaier Group кредит в сумме до 65 млн евро для расширения производства в Молдове и ряде других стран

Как сообщили агентству InfoMarket в постоянном представительстве Европейского банка реконструкции и развития в Молдове, в частности, рассматривается возможность выделения Draexlmaier Group кредита для расширения производственных мощностей в Румынии, Молдове, Сербии и Тунисе, а также для финансирования запуска производства в Македонии.

При этом общая стоимость этих проектов оценивается в 164 млн евро. Заседание Совета директоров ЕБРР, на котором планируется рассмотреть вопрос предоставления кредита Draexlmaier Group, намечено на 1 октября с. г.

Как сообщало ранее агентство InfoMarket, Draexlmaier – предприятие по производству комплектующих и электрооборудования для автомобилей, работает в Молдове, в СЭЗ «Бельцы» с 2006 г. В 2012 г. компания возглавила список крупнейших экспортеров Молдовы.

На сегодняшний день в Бельцах открыто 2 завода компании Draexlmaier, сумма инвестиций в них превысила 15 млн евро, также было создано 2,7 тыс. рабочих мест. Компания планировала открыть в Молдове 3-й завод по производству продукции для машиностроения в 2012 г., однако из-за проблем с налоговыми органами, концерн заявлял о возможном отказе от строительства завода в СЭЗ «Бельцы» и возможном открытии его в Румынии. Впоследствии сторонам удалось решить спорные вопросы. В то же время, представители Draexlmaier Automotive в ходе недавней встречи с министром экономики Молдовы Валерием Лазэром сказали, что опасаются повторения прошлогоднего конфликта с Налоговой службой, поскольку законодательство по-прежнему оставляет место для разных трактовок. Валерий Лазэр заверил инвестора, что конфликтная ситуация не повторится в текущем году. Draexlmaier Group – один из крупнейших в мире поставщиков для автомобильной промышленности. Компания разрабатывает, производит и продает электрическую и внутренние системы ведущим производителям, таким как BMW, Mercedes-Benz, Audi и Porsche. Компания работает в 23 странах мира, имея 61 завод и 48 тыс. сотрудников.

Глава ГНИ подвел итоги 100-дневной деятельности

В пятницу в ходе пресс-конференции Ион Присэкару сообщил, что с 17 мая по 13 августа он совершил 35 визитов по стране, в ходе которых обсудил с экономическими агентами текущие проблемы и уровень удовлетворенности деятельностью налоговых органов.

Он также провел десятки встреч в рамках инициативы «За чашкой кофе с главой ГНИ» с представителями Ассоциации банков Молдовы, Американской торговой палатой, Ассоциацией бухгалтеров и аудиторов и других организаций. Ион Присэкару отметил, что в период своей деятельности ГНИ возобновила диалог с внешними партнерами по развитию, среди которых Всемирный банк, МВФ, USAID, Международное агентство по развитию и сотрудничеству Швеции и пр. В частности, Всемирный банк выразил готовность поддержать реформу налоговой администрации.

Ион Присэкару подчеркнул, что ГНИ действует под слоганом «Налоговая инспекция на службе налогоплательщиков», и основная цель ведомства состоит не в ужесточении санкций, а в повышении уровня сознательности граждан и добровольной оплаты налогов. Для поддержки этой инициативы были запущены три услуги: налоговый календарь, информационный бюллетень законодательных актов и обобщенная база налоговых практик. В ближайшее время ГНИ планирует запустить еще ряд услуг, среди которых электронная система онлайн записи на прием в налоговую, система «Текущий счет и сертификация налогоплательщика», а также системы «Электронная налоговая накладная», «Электронная акцизная марка», «Электронный архив» и пр.

InfoMarket

НОВОСТИ СТРАХОВАНИЯ

GARANȚIE поддерживает программу “PRIVILEGES”

Страховая компания Garanție Asigurări присоединилась к программе PRIVILEGII, открытой членами Торгово-промышленной палаты Франция Молдова (CCIFM). При помощи этой программы члены палаты пользуются определенными преимуществами при заключении страховых договоров.

Club France был создан в июле 2008 года по инициативе глав французских компаний, работающих в Молдове, при поддержке посольства Франции и Французского альянса в Молдове. Последний предложил и помещение для постоянного местонахождения. В сентябре 2010 года Club France стал Торгово-промышленной палатой Франция Молдова (CCIFM) и членом Торгово-промышленных палат Франции за рубежом (UCCIFE). Целями объединения являются предоставление информации, продвижение и помощь сообществу французских и франкоговорящих бизнесменов в Молдове, а также укрепление связей с молдавскими компаниями, поддерживающих торговые и экономические связи с Францией.

Бизнес молдавских брокеров составил 9,3 млн евро в первой половине года

В первой половине 2013 года, 74 страховых брокеров из 80 существующих собрали валовые сборы на сумму 9,4 млн евро (151,11 млн лей), согласно результатам Национальной комиссии по финансовому рынку.

Это немного больше, по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, когда этот показатель составил 143,53 млн лей или 9,3 млн евро. За отчетный период молдавские брокеры выступили в качестве посредников в 145.495 страховых договорах (против 133.344 в прошлом году). Кроме того, совокупный доход брокеров составил 48,7 млн лей (3 млн евро).

По классам страхования, 93,9% – занимают посреднические сборы общего страхования и 6,1% – страхование жизни или 9,2 млн лей.

Согласно НКФР, в портфеле брокерского рынка доминирующее место занимает автострахование, 81,6% от общих посреднических сборов представлены следующим образом: КАСКО (33,3%), Зеленая Карта (28,8%), ОСАГО – 19,5%.

Рейтинг брокеров по объему премий: PRODEVIZ с долей рынка в 9,5%, EUROLIFE Broker (5,1%), GENERAL Broker и PARTENER Broker (каждый по 4,89%) и CONSASIG-SERVICE (4,54%).

www.xprimm.md

В I полугодии 2013 г. денежные поступления в финансовые учреждения Молдовы выросли на 8,9% – до 37 млрд 450 млн леев (\$2,93 млрд)

Как сообщили агентству InfoMarket в Нацбанке, в частности, в январе-июне 2013 г. в сравнении с тем же периодом прошлого года существенно увеличились поступления от налогов и пошлин – на 24,9% – до 1 млрд 238 млн леев.

Поступления от предприятий, оказывающих транспортные услуги, в I полугодии 2013 г. выросли на 15,4% – до 1 млрд 011,9 млн леев. Поступления от предприятий, оказывающих прочие услуги, увеличились на 14,5% – до 2 млрд 496,6 млн леев, поступления торговой выручки от продажи товаров независимо от каналов их реализации, повысились на 9,2% – до 20 млрд 531,2 млн леев. Поступления от продажи иностранной валюты физическим лицам повысились на 6% – до 2 млрд 278,1 млн леев. Поступления квартплаты и коммунальных платежей увеличились на 0,4% – до 2 млрд 806,4 млн леев. Другие поступления выросли на 7,4% – до 7 млрд 087,8 млн леев. Как сообщало ранее агентство InfoMarket, в 2012 г. денежные поступления в финансовые учреждения Молдовы составили 73 млрд 811,5 млн леев, увеличившись на 4,5% в сравнении с 2011 г.

InfoMarket

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:
Moldpresa: 67770
Poșta Moldovei: PM21700
Издатель: CAPITAL MARKET Î.S.
Регистрационный №:
1003600114204, 27 октября 2003 года
Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку
Административный совет:
Председатель: Юрие ФИЛИП,
Елена ВАСИЛАКЕ, Еуджениу ВИЦУ,
Зоя ТУЛБУРЕ, Надежда ФИЛИП.
Главный редактор:
Геннадий ТУДОРЯНУ
Тел.: /373 22/ 229-445
Заместитель главного редактора:
Татьяна СОЛОНАРЬ
Тел.: /373 22/ 229-335

Прием объявлений и отчетов:
capital@market.md, ziarulcm@gmail.com
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
Факс: /373 22/ 22-05-03
Адрес: ул. Василе Александри, 115.
(угол бул. Штефан чел Маре)
Расчетный счет: 225139437,
ф/к 1003600114204,
КБ "Eximbank - Gruppo Veneto Banca" АО,
филиал №11, Кишинэу, BIC EXMMMD22436.
В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".
Статьи, помеченные знаком ■, публикуются на правах рекламы.
Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "PRAG 3"

Земельный рынок Молдовы топчется на месте

Несмотря на то, что мы располагаем самыми крупными среди европейских стран площадями пахотных земель на одного жителя, а цены на землю более чем привлекательные, молдавский земельный рынок не развивается. Более того, за последние пять лет общий объем продаж и покупки на данном рынке сократился вдвое. Отсутствие стабильности и прозрачности при совершении сделок отталкивает инвесторов.

Недавно проведенное исследование Национального института экономики, финансов и статистики (IEFS) выявляет существование ряда проблем, с которыми сталкивается отечественный земельный рынок, нуждающийся в катализаторах развития. Пока на рынке отмечается слабый интерес к покупке земель, операции с беспорядочно установленными ценами или спекулятивными. Часть колебаний на земельном рынке вызвана ограниченным доступом населения к достоверной кадастровой информации.

ПРИБЫЛЬНОСТЬ ДОЛЖНА ДИКТОВАТЬ ЦЕНЫ НА ЗЕМЛЮ

Исследование показало, что на земельном рынке Молдовы с 2000 года отмечается четкая и однозначная тенденция динамического роста основных показателей, отражающих количественные аспекты развития земельных отношений, основанных на частной собственности, такие как соотношение между спросом и предложением или рыночные цены на земельный продукт. Однако все показатели снизились за последние пять лет вместе с появлением экономического кризиса.

«В докризисное время рынок сельскохозяйственных земель стал наиболее динамично развивающимся сегментом рынка недвижимости не столько благодаря количеству сделок, сколько размером площадей, включенных в торговый оборот, рыночной цене и общему объему сделок. Безусловно, акцент ставился на сделках купли-продажи», — утверждает один из авторов проекта Тудор Бажура, заместитель директора IEFS.

Сделки купли-продажи занимают большую часть рынка — 35,3%, за ними следуют сделки наследования — 34% и дарения — 12,7%. Земельные сделки сдачи земли в долговременную аренду составляют около 11% всех зарегистрированных сделок, а сделки обмена и включения сельскохозяйственной земли в уставный капитал компаний — почти 7%.

Рыночная стоимость сельхозземель остается самым важным ориентировочным показателем на данном рынке, и обусловлена многими факторами, в том числе спросом и предложением, местом расположения, качеством земли и прибылью, полученной от обработки участка. При установлении цены эксперты используют

понятную всем универсальную формулу. Таким образом, ежегодная чистая прибыль делится на средний процент банковских кредитов и умножается на 100%. Например, за 2012 год средняя прибыль, полученная от сельскохозяйственной деятельности на национальном уровне, составляла 2 тыс. лей на гектар, соответственно — рыночная стоимость сельскохозяйственной земли была равна 20 тыс. лей за гектар.

«Динамика снижения цены была по большей части обусловлена мировым финансово-экономическим кризисом, а также природными катаклизмами, нанесшими ущерб сельскому хозяйству страны. Этот ущерб сказался как на продукции сельскохозяйственного сектора, так и на полученной прибыли, плюс ко всему ощутимо снизилась рыночная стоимость сельскохозяйственной земли», — отмечает автор исследования.

За десять лет стоимость сельскохозяйственных земель подорожала более чем в 5 раз — с 3700 лей за гектар в 2000 году, до 16500 лей в 2010 году, когда была зарегистрирована самая высокая цена. В прошлом году эта цена снизилась до 13700 лей. По словам исследователей, периоды роста и падения цен на рынке сельскохозяйственных земель дезориентирует покупателей, равно как и инвесторов. Это доказывает уменьшение площадей, участвующих в сделках купли-продажи, а также общий объем сделок данного типа. Одновременно, по утверждению экспертов, на территориальном уровне существует огромная разница в цене на сельхозземли. Самым показательным примером является столица, где в 2012 году стоимость земли достигала 60 тысяч лей за гектар, то есть в 9 раз больше средней цены в Лео-во — 6,6 тысяч лей.

Анализируя данные исследования, можно заметить, что самым «урожаивым» был 2007 год, когда объем сделок купли-продажи сельскохозяйственных земель составил 325 млн лей. Однако самые крупные площади земель были проданы-куплены в следующем, 2008 году. Уже в прошлом году этот показатель снизился в три раза, на столько же уменьшился и объем сделок.

Реальная стоимость наших земель намного выше, если учи-

тывать не только экономическую разницу между спросом и предложением, но и специфичность данного товара — химические элементы почвы, такие как перегной, фосфор, кальций и т.д. «Если фермер приобретает, например, фосфатные удобрения за 10 тыс. лей тонна, а почва уже содержит около 5-6 тонн природных химических элементов на гектар, и ее плодородность составляет 62-64 баллов, тогда реальная стоимость одного гектара земли будет превышать миллион лей. Конечно, это абстрактные расчеты, которые высчитывают больше натуральную стоимость земли», — говорит Тудор Бажура. По его мнению, в этом году цены на сельскохозяйственные земли могут вырасти, а через несколько лет достигнут европейского уровня.

По данным Eurostat, стоимость пахотных земель в Румынии составляет 700 евро за га, в Польше — 7000 евро, во Франции и Бельгии — от 8300, а в Голландии — 14800 евро. Даже в России и Украине цены выше чем у нас — 2000 и 1600 евро за га, соответственно. В то же время, Республика Молдова занимает одно из первых мест в Европе по показателю пахотных земель на одного жителя — 0,41 га/жителя, обогнав даже Венгрию — 0,46 га/жителя, Финляндию, Данию, Болгарию и Румынию — 0,42 га/жителя.

ПРОЗРАЧНОСТЬ РЫНКА — НЕОБХОДИМОЕ УСЛОВИЕ РАЗВИТИЯ

«Отечественный земельный рынок не выполняет хорошо основные свои функции, по большей части, из-за отсутствия прозрачности. В настоящий момент у простого участника нет свободного доступа к информации о стоимости земли, площади, месторасположении сельскохозяйственных земельных участков и т.д. Соответственно, он не может принять правильное решение о продаже или сдаче в аренду принадлежащих ему участков», — подчеркивает автор

исследования. По его словам, частенько еще используется метод слухов о продаже по завышенным ценам в других населенных пунктах. В итоге, потенциальные продавцы повышают цены и удерживают их на таком уровне несколько лет, рискуя превратить свои участки в залежную землю. Это отражается в данных ежегодной Сельскохозяйственной переписи Национального бюро статистики за 2011 год, согласно которым, около 250 тыс. гектаров не включены в экономический оборот.

Именно простаивающие участки и являются потенциальным чрезмерным ростом числа сделок купли-продажи. Однако статистика говорит об обратном — в 2011 году было продано лишь 20 тыс. га, а в прошлом году в два раза меньше. Эксперты IEFS считают, что 150 тыс. необрабатываемых земель с пониженным уровнем плодородия должны засаживаться лесом в целях дальнейшего использования в качестве топлива для сельских жителей.

Тудор Бажура говорит о том, что если определенные государственные учреждения будут иметь рычаги влияния на процессы, происходящие на земельном рынке, ситуация сдвинется с места, и мы начнем двигать в сторону цивилизованного рынка. По его словам, в первую очередь, необходимо оперировать достоверной и актуальной информацией относительно цен и проводимых на рынке сделок. Эти данные должны быть доступны в режиме онлайн на сайтах территориальных кадастровых представительствах Агентства земельных отношений и кадастра. Пока ни агентство, ни его представительства не используют такую практику.

«Непонятно, почему это не практикуется. Известно лишь, что убытки государства из-за неиспользуемых земель в десятки и сотни раз превышают доходы от оплаты услуг по информированию потребителей. Тем более, что отсутствие свободного доступа к информации не представляет никакой опасности интересам спекулянтов и других неблагонадежных посредников на данном рынке. Определенно, они находят как источники информации, так и возможность интерпретировать события на земельном рынке в свою пользу, а неосведомленный крестьянин легко поддается манипуляции и дезориентируется потенциальными покупателями», — заявил заместитель директора IEFS Тудор Бажура.

Лилия ПЛАТОН

В 2012 г. средний располагаемый доход на человека в Молдове составил 1508,8 лея в месяц

Как сообщается в ежегодной публикации Национального бюро статистики «Аспекты, касающиеся уровня жизни населения в 2012 г.», в сельской местности средний располагаемый доход на человека составил 1242,8 лея, в городской — 1869 леев.

При этом, данный показатель был превышен домохозяйствами, в которых проживают лица, занятые в несельскохозяйственном секторе (+26,6%), и предприниматели (+49,2%). Однако среднего показателя не достигли доходы пенсионеров (-17,9%), лиц, занятых в сельскохозяйственном секторе (-24%), и лиц, практикующих индивидуальную трудовую деятельность в сельском хозяйстве (-44,5%). Главным источником дохода являлась зарплата (42,7%), социальные пособия (19,2%, из которых 15,9% — пенсии), денежные переводы из-за рубежа (16%), индивидуальная сельскохозяйственная деятельность (9,6%). В докладе отмечается, что домохозяйства, состоящие из 1 человека, имеют доходы в 1,9 раза больше, по сравнению с теми, что состоят из 5-ти и более человек (в цифрах это, соответственно, 1961,2 лея и 1042,1 лея ежемесячных доходов).

В целом в 2012 г. в Молдове более четверти домохозяйств (26,7%) состояло из одного человека, 21,4% — семейные пары без детей, 17,4% — другие домохозяйства с детьми, 15,8% — семейные пары с детьми. В одном домохозяйстве проживает, в основном, 1-2 человека (58,4%) или 4 и более (23,7%). Последний показатель особенно характерен для сельской местности.

В 2012 г. средний ежемесячный расход на человека в Молдове составил 1598,6 лея

Как сообщается в ежегодной публикации Национального бюро статистики «Аспекты, касающиеся уровня жизни населения в 2012 г.», в сельской местности средние расходы на потребление достигали 1335,8 лея в месяц, в городской — 1954,4 лея.

Большая часть расходов пришлась на продукты питания (43,2%), коммунальные платежи (18,6%), одежду и обувь (10,6%), услуги здравоохранения (5,6%), связь (4,4%), транспорт (4,2%) и пр. В докладе отмечается, что структура затрат меняется в зависимости от места проживания граждан. Так, в сельской местности на питание расходуется около 46% общего дохода, тогда как в городах — 40,6%, что позволяет осуществлять дополнительные траты на другие товары и услуги. Кроме того, самый низкий уровень расходов зарегистрирован среди фермеров, рабочих в сельском хозяйстве, пенсионеров. Однако именно эти категории граждан тратят больше средств на продукты питания (около 49%). Для сравнения, домохозяйства, состоящие из предпринимателей и рабочих в среднем 39% доходов на питание. Потребительные расходы также варьируются в зависимости от размера домохозяйств. Так, для домохозяйств, состоящих из одного человека, средние ежемесячные траты составляют 2132 леев (на 1 человека), а для тех, что состоят из 5-ти и более человек, — 1141,9 лея (на человека). Средний показатель по ежемесячному расходу на человека в 2012 г. был превышен домохозяйствами, состоящими максимум из 3-х человек.

InfoMarket

Годы	Площадь купленных-проданных с/х земель, га	Кол-во сделок купли-продажи, ед.	Рыночная цена, лей/га	Совокупный объем сделок купли-продажи, тыс. лей
2005	21825	47832	4778	104279,9
2006	28096	51483	6965	195688,6
2007	34101	62487	9539	325289,4
2008	35949	73193	8511	305289,4
2009	25214	67109	8911	224682
2010	19021	69072	16502	313884,5
2011	19930	71035	13444	267938,9
2012	10159	52138	13719	139371,3

Источник: Подсчет осуществлен авторами исследования по данным Агентства земельных отношений и кадастра

Разрыв между салдо кредитов и депозитов

Раньше новые депозиты имели тенденцию постоянного роста, однако по состоянию на конец июня, по данным НБМ, они снизились примерно на 21%, в то время как салдо кредитов значительно выросло на 20%.

“Ситуация не носит тяжелый характер, если забыть, что произошло в течение года, можно сказать, что салдо кредитов увеличилось примерно на 8% по сравнению с началом 2013 года. Можно также сказать, что процесс кредитования набрал обороты, улучшилось качество кредитных портфелей. Что касается новых кредитов, здесь наблюдается рост в 2,7%. Однако если провести сравнение марта 2013 года с аналогичным периодом прошлого года, видно, что объем кредитов в целом уменьшился, уже в апреле 2013 года займы начали расти. Объяснение этому простое – уменьшились кредиты в иностранной валюте в результате снижения импорта и неясности на внешних рынках, а также усиления валютных рисков”, – считает Александру Стратан, директор Института экономики, финансов и статистики.

По его словам, увеличение салдо кредитов происходит по большей части из-за усиления экономических процессов. Однако банковский сектор не может выдавать дешевых кредитов, так как периоды привлечения депозитов краткосрочные.

Александру Стратан отметил, что с начала года и до сих пор займы выросли примерно на 10%, в частности, займы физическим лицам, а новые депозиты уменьшились на 20%, таковы результаты первого полугодия. Это было обусловлено снижением депозитов сроком до шести месяцев, притом что процентные ставки стали меньше и не так привлекательны для населения в условиях финансовой нестабильности, однако уменьшился объем депозитов и свыше шести месяцев, так как снизились доходы населения.

“Вероятно, изменения в структуре депозитов стали следствием того, что ряд инвестиционных проектов некоторых компаний был отложен, как следствие ситуации в «Banca de Economii», что психологически отразилось на уменьшении вкладов. Но если смотреть на совокупное салдо, то ситуация видится не такой сложной”, – сказал А. Стратан.

В публикации МEGA Аналитический центр Expert Grup пишет: “В первом квартале 2012 года параметры, характеризующие состояние банковского сектора, были противоречивыми. После периода активного кредитования, в течение практически одного года (с марта 2012 года до марта 2013 г.), во втором квартале 2013 года объем займов вырос. Снизились займы в иностранной валюте,

причиной тому стали два главных фактора. В период с мая 2012 года по январь 2013 года, за исключением июля 2012 года, темпы роста импорта были отрицательными, вызвав уменьшение спроса со стороны экономических агентов на займы в иностранной валюте. Кроме того, уменьшение кредитования в зарубежной валюте в мае и июне 2013 г. можно объяснить и уменьшением импорта (снижение на 4,3% в мае 2013 года). Экономическая неопределенность на внешних рынках, а также усиление валютного риска повысили осторожность банков при выдаче валютных кредитов”.

Кроме того, Expert Grup сообщает, что в период с августа 2012 года по март 2013 года кредиты в национальной валюте также упали. Снижение кредитования было вызвано снижением экономического роста во второй половине 2012 года, а также спорадическими падениями в некоторых отраслях в первой половине этого года. Со второго квартала 2013 года объем кредитования растет – такая динамика стала возможной благодаря росту займов в молдавских леех, общему улучшению ситуации и экономических ожиданий.

Другой причиной, вызвавшей увеличение объема кредитования во втором квартале 2013 года, стало поддержание денежной политики предыдущих кварталов. В результате снижения базовой ставки ниже уровня инфляции, центральный банк снизил привлекательность сертификатов Национального банка и государственных бумаг, что способствовало ориентированию банков на кредитование экономики.

СБЕРЕЖЕНИЯ ДО ШЕСТИ МЕСЯЦЕВ ТЯНУТ ВНИЗ САЛДО ДЕПОЗИТОВ

Вклады падают с июня прошлого года. Уменьшение вкладов обусловлено снижением депозитов сроком до шести месяцев. Депозиты сроком свыше шести месяцев также упали во II квартале 2012 года. Тенденция к снижению обусловлена в основном снижением свободных доходов населения, а так-

же уменьшением процентных ставок по вкладам. У вкладов сроком до шести месяцев самые низкие процентные ставки, население либо отказывается от таких размещений, либо направляет деньги в депозиты сроком свыше шести месяцев, что дает более высокие прибыли от процентных ставок (рост вкладов сроком свыше полугодия в I полугодии 2013 года внес положительный вклад в динамику депозитов, все же, эта динамика не смогла компенсировать падение вкладов маленькими сроками).

Банковские маржи по операциям в иностранной валюте не сильно варьировались по сравнению с маржей по сделкам в молдавских леех. В первой половине 2013 года маржа по операциям в иностранной валюте развивалась стабильно в пределах колебаний в 0,5 процентного пункта, в тот же период маржа по сделкам в леех увеличилась на 1,4 процентного пункта. Рост банковской маржи по леям обусловлен рядом причин: ограничение объема дешевых ресурсов (вклады сроком до шести месяцев) вынуждает банки откладывать снижение процентных ставок по кредитам, чтобы поддержать рентабельность; растущий спрос со стороны компаний благодаря экономическому росту определяет более медленное уменьшение процентных ставок по кредитам по сравнению с быстрым снижением процентных ставок по депозитам; поддержание высокой маржи указывает на острую конкуренцию в банковском секторе.

УХУЖДЕНИЕ СИТУАЦИИ В «BANCA DE ECONOMII» НЕ ПРИВЕЛО К ПАДЕНИЮ БАНКОВСКОГО СЕКТОРА

Экономическое падение в 2012 году и ухудшение ситуации в „Banca de Economii” хоть и отразились на банковском секторе, не привели к его падению. Традиционные прагматизм и осторожность банков в своей деятельности позволили превратить сектор в «оазис стабильности» в условиях экономической неопределенности в Молдове. Высокий уровень ликвидности и хорошая капитализация банков позволяет им сопротив-

ляться неблагоприятным экономическим изменениям. С одной стороны, удары, которые сотрясали банковский сектор Молдовы за последние три года, были обусловлены неэффективностью судебной системы, отсутствием сотрудничества и участием публичных учреждений.

“Banca de Economii” подлечит оздоровительным мерам, и там намечается определенный прогресс. Все же, для того, чтобы обеспечить жизнеспособность банка, необходимо увеличить уставный капитал.

СПРАВКА

Объем вновь выданных кредитов в молдавских леех в мае 2013 г. составил 1 млрд 904,6 млн леев, увеличившись на 627,1 млн леев, или на 49,1%, в сравнении с маем 2012 г. По данным Нацбанка Молдовы, в то же время, по сравнению с апрелем 2013 г. он увеличился на 423,7 млн леев, или на 28,6%. Средняя процентная ставка по кредитам, выданным в мае 2013 г., составила 12,21% и снизилась на 1,77 процентного пункта в сравнении с маем 2012 г. В то же время, в сравнении с апрелем 2013 г. средневзвешенная процентная ставка по выданным кредитам уменьшилась на 0,19 п.п.

Как отмечают в НБМ, кредиты со сроком более 12 месяцев оставались наиболее востребованными. Их доля составила 64,9% в мае 2013 г. от общего объема кредитов в национальной валюте. Всего в апреле выдано таких кредитов на 1 млрд 235,34 млн леев по средней ставке 12% (на 0,35 п. п. меньше, чем в прошлом месяце). За ними следуют кредиты сроком от 6 до 12 месяцев, которые выдавались в мае 2013 г. по средней процентной ставке 12,53% на общую сумму 296,41 млн леев. Наибольшая часть вновь выданных кредитов в национальной валюте в мае 2013 г. была представлена кредитами, выданными юридическим лицам (80,8% от общего объема кредитов в леех), которые были выданы по среднепроцентной ставке 11,86%, в то время как средняя процентная ставка по кредитам, выданным физическим лицам, составила 13,67%.

Виктор УРСУ

Валютные резервы НБМ впервые превысили отметку в \$2,6 млрд и достигли нового абсолютного исторического максимума, составив \$2 млрд 616,8 млн на 23 августа

Об этом агентству InfoMarket сообщили в Нацбанке, отметив, что прежний максимум валютных резервов Нацбанка Молдовы был зарегистрирован 17 августа 2013 г., когда они составили \$2 млрд 578,6 млн.

По данным НБМ, таким образом, только за последнюю отчетную неделю валютные резервы Нацбанка увеличились на \$38,2 млн (примерно на 1,5%), а в целом с начала года они выросли на \$101,8 млн (4,05%). По состоянию на 23 августа резервные активы в конвертируемых иностранных валютах составили \$2 млрд 613,4 млн, при этом официальные резервные активы в ценных бумагах составили \$1 млрд 644 млн. Сумма депозитов составила \$969,4 млн.

При этом почти все депозиты на сумму \$893,7 млн размещены в банках, имеющих головное отделение за пределами Молдовы. Следует отметить, что в июле валютные резервы НБМ выросли на \$40,96 млн. В 2012 г. валютные резервы Нацбанка Молдовы увеличились на \$549,7 млн (28%), составив на 31 декабря \$2 млрд 515 млн.

Ассоциация профессиональных бухгалтеров и аудиторов Молдовы (АПБА) обеспокоена введением в действие с 1 января 2014 г. новых национальных стандартов бухучета и общего плана счетов

Как сообщают в АПБА, профессиональное сообщество высказывается неоднозначно по поводу ожидаемых последствий этого решения с точки зрения администрирования и внедрения, как со стороны руководителей бизнеса, так и со стороны регулятора.

Так, чтобы подготовить компанию к переходу на новые правила бухучета, необходимо будет запланировать расходы на программное обеспечение (или модификацию используемых софтов), обучение бухгалтеров, новую отчетность, составить методику перехода для своей компании и т.д. АПБА просит всех заинтересованных профессионалов высказать свое мнение в ближайшее время для сбора аргументов и их представления на встречах с регулятором. Напомним, что министерство финансов утвердило приказы, согласно которым все экономические агенты обязаны перейти на новый план счетов и новые национальные стандарты бухучета с 1 января 2014 г. Они касаются: представления финансовых отчетов, учетных политик, изменений в бухгалтерских оценках, ошибок и последующих событий, долгосрочных нематериальных и материальных активов, инвестиционной недвижимости, договоров лизинга, обесценения активов, дебиторской задолженности и финансовых инвестиций, запасов, собственного капитала и обязательств, доходов и расходов, договоров на строительство, затрат по займам, курсовых валютных и суммовых разниц, аффилированных сторон и договоров простого товарищества, особенностей бухучета в сельском хозяйстве. АПБА – некоммерческая неправительственная организация, созданная в 1996 г. и на настоящий момент объединяющая порядка 1000 членов.

InfoMarket

Кластеры для молдавской промышленности

Правительство в целях осуществления радикальных изменений экономической ситуации определило новую парадигму развития экономики – индустриализацию в качестве основного направления экономического роста страны.

Кабинет министров утвердил Концепцию кластерного развития промышленного сектора республики. Как отметил замминистра экономики Октавиан Калмык, она была разработана в соответствии с Национальной стратегией развития «Молдова-2020» и Стратегией развития промышленности до 2015 г., предусматривающей создание технологически передового, наукоемкого, эффективного и конкурентного промышленного сектора экономики. Это первый документ комплексной политики по созданию и развитию кластеров в промышленном секторе, который основывается на передовом опыте стран ЕС, Китая и других государств. По словам О. Калмык, кластеры – «фундамент для внедрения новых идей развития экономики». Промышленный кластер – это объединение малых, средних и крупных предприятий, производящих на определенной территории взаимодополняющую продукцию. Некоторые элементы кластерной системы уже сейчас можно найти в некоторых секторах национальной экономики. Особенно, как сказал г-н Калмык, текстильной промышленности. Министерство экономики планирует стимулировать этот процесс, потому что возлагает на кластеры большие надежды в плане качественных изменений в сфере малого бизнеса, отдельных отраслях промышленности, а также экономике районов.

Для запуска этого процесса предполагается ввести в действующее законодательство понятие «кластер», разработать и внедрить механизм господдержки этой формы бизнес-кооперации; подготовить методологические материалы – Гид кластеров; разработать так называемую Карту кластеров; обучить «потенциальных лидеров и менеджеров будущих кластеров»; провести информационную кампанию по популяризации этой формы кооперации и т.д.

Кластеры, как говорится в Концепции, могут быть созданы в любой отрасли национальной экономики, но приоритетными в правительстве считают пищевую промышленность и производство напитков, легкую и химическую промышленность, производство оборудования и металлических изделий. Причем, промышленные кластеры могут быть как местными, так и международными. В Концепции кластерного развития промышленного сектора Молдовы указывается, что главной задачей «государственной политики поддержки кластерного развития промышленного сектора состоит в интенсификации развития промышленных отраслей и росте их удельного веса в национальной экономике путем объединения управленческих и организационных усилий, поддержки инновационного процесса и роста конкурентоспособности промышленных предприятий, как больших, так и из сектора МСП. Разра-

ботка государственной политики поддержки кластерного развития промышленного сектора должна быть четко увязана с внедрением и развитием государственной политики в области научных исследований, инноваций и технологического трансфера. Создание кластеров и интенсивное развитие промышленных отраслей должны сформировать предпосылки для развития других секторов национальной экономики, содействовать продвижению отечественных товаров и коммерческих марок на внешние рынки, а также решению социальных проблем на микро- и макроуровне.

Таким образом, учитывая относительно небольшую площадь страны (33,8 кв. км), географическую концентрацию промышленности в мун. Кишинэу, регионе развития Север и регионе развития Центр, а также экспортный потенциал промышленной продукции региона развития Юг и автономно-территориального образования Гагаузия, можно утверждать, что существуют возможности для участия предприятий всех регионов страны в отраслевых внутренних (национальных) кластерах.

Вместе с тем Молдова расположена на пересечении главных транспортных артерий, связывающих самые большие рынки, что может стать привлекательным фактором, в первую очередь, для инвесторов из ЕС, Украины, СНГ, и представляет большое преимущество для экономических агентов страны в перспективе их вовлечения в международные промышленные кластеры.

Рост конкурентоспособности обеспечивается совместным использованием существующего потенциала в результате эффективного процесса обмена знаниями и технологического трансфера, а также другими действиями, направленными на улучшение инновационной деятельности предприятий – членов кластера.

Инновационная составляющая представляет важную часть кластера с точки зрения обеспечения конкурентоспособного развития. В этом смысле под понятием инноваций понимается значительное улучшение деловой среды, связанное с разработкой или производством новых продуктов и услуг, внедрение новых технологий и оборудования, методов производства и современного управления вследствие разработки и

использования инновационных и творческих подходов в деятельности предприятий.

Предприятия, ассоциированные в кластеры, имеют право сотрудничать в любых взаимовыгодных областях деятельности, в рамках которых через соответствующие экономические политики стимулируется развитие следующих направлений:

1) продвижение товаров на внешние рынки, с ориентацией на использование собственных коммерческих марок предприятий;

2) технологический трансфер, а также разработка и внедрение собственных инноваций, в том числе передовых технологий и оборудования, использование современных систем управления и маркетинга;

3) выполнение исследований, результаты которых могут быть использованы в различных секторах экономики;

4) повышение квалификации кадров – формирование и совершенствование навыков, повышение профессионализма;

5) развитие предприятий сектора МСП в рамках кластеров.

Промышленные кластеры могут создаваться в любой отрасли промышленности при условии инициирования процесса ассоциации по инициативе потенциальных членов кластера. Политика государственной поддержки будет ориентирована в первую очередь на кластерное развитие промышленных отраслей, обладающих существенным потенциалом роста, и в которых сформированы предпосылки, необходимые для создания кластеров.

Промышленные кластеры представляют новый механизм для развития экономики Республики Молдова, который, вместе с тем, очень распространен и успешно применяется как в развитых странах, так и в некоторых странах с развивающейся экономикой.

Международный опыт и особенности развития национальной экономики позволяют проанализировать главные риски и возможные барьеры, которые могут появиться в процессе реализации политики кластерного развития промышленного сектора, а именно:

1) отсутствие опыта ассоциации и кооперации среди предпринимателей. Эта проблема особенно важна для предпринимателей сектора МСП, большинство которых самостоятельно решает проблемы, возникающие на этапе создания и развития своей дея-

тельности. Определение общих задач, отвечающих интересам каждого предприятия, является необходимым условием для ассоциации в кластеры, что представляет преимущество в достижении собственных выгод на основе решения общих проблем;

2) ограниченный доступ к информации в деловой среде. Кластеры будут эффективны только в том случае, когда менеджеры предприятий будут иметь возможность оперативного обмена информацией между членами кластера. В рамках деловой среды должно быть создано свободное взаимное общение на основе партнерской кооперации;

3) определенный временной период от создания кластера до получения эффекта. Риск состоит в сложном процессе убеждения менеджеров предприятий, в частности МСП, в преимуществах кластерного развития без возможного получения быстрых результатов. На начальном этапе создания кластера необходимо реализовать мероприятия, которые могут дать сравнительно быстрый результат и не требуют значительных затрат – создание web-страницы, продвижение имиджа кластера, обучение и т.д.;

4) отсутствие законодательной базы. В настоящее время понятие кластера, хотя и присутствует в некоторых документах политик, но на законодательном уровне основные проблемы, относящиеся к созданию и развитию кластеров, не регламентированы;

5) другие препятствия – низкая заинтересованность предприятий и научно-исследовательских институтов в кооперации; низкий уровень доверия между предпринимателями; отсутствие в бизнес-ассоциациях.

Концепция кластерного развития промышленного сектора Республики Молдова основана на международном опыте кластерных инициатив (страны ЕС, Китайская Народная Республика и т.д.), которые являются важной составляющей развития промышленных, региональных и инновационных политик развитых экономик, но еще чаще они применяются в странах с развивающейся экономикой при возрождении регионов и поддержке промышленных секторов, основанных на внедрении новых эффективных экономических механизмов.

Флорин ЛЕВАНЦИКЭ

Доход от продаж промпредприятий Молдовы в I полугодии 2013 г. составил 19 млрд 889,7 млн леев, увеличившись на 5,9% в сравнении с тем же периодом 2012 г.

Как сообщили агентству InfoMarket в Национальном бюро статистики, общая стоимость произведенной в январе-июне 2013 г. промышленной продукции составила 14 млрд 377,3 млн леев, превысив показатели аналогичного периода прошлого года на 6,4%.

По данным НБС, общая стоимость промпродукции, отгруженной в I полугодии 2013 г. на внутренний и внешний рынки, составила 14 млрд 696,8 млн леев, в том числе, за рубеж поставлено продукции на 5 млрд 210,5 млн леев. Таким образом, промпредприятия Молдовы в январе-июне 2013 г. отправили на экспорт 35,5% от общего объема промышленной продукции (в январе-июне 2012 г. – 31%).

Соответственно, на внутренний рынок в I полугодии 2013 г. пришлось 64,5% от общих объемов реализованной промпродукции (в I полугодии 2012 г. – 69%). Как сообщало ранее агентство InfoMarket, доход от продаж промпредприятий Молдовы в 2012 г. составил 39767,9 млн леев, увеличившись на 12,5% в сравнении с 2011 г. Общая стоимость промышленной продукции, отгруженной в 2012 г. на внутренний и внешний рынки, составила 29 млрд 564 млн леев, в том числе, за рубеж поставлено продукции на 9 млрд 521,7 млн леев.

Создание нового промышленного парка в Единцах позволит привлечь инвестиции в размере 25 млн евро и создать несколько тысяч новых рабочих мест

Как сообщает пресс-служба Минэкономики, эти инвестиции будут направлены в строительство завода по производству концентрированных фруктовых и овощных соков, а также на создание не менее 1 тыс. постоянных и сезонных рабочих мест.

Согласно экономическим и финансовым прогнозам, создание промпарка окажет положительное экономическое влияние, как на местном, так и региональном уровнях, поскольку компания Eco-Garant объявила о своем намерении заключить договоры на закупку сырья со 120 местными производителями. Напомним, в четверг правительство приняло постановление о присвоении компании Eco-Garant статуса промышленного парка, а также об изменении назначения земельного участка площадью 17,8989 га, который местный совет Единец передал в пользование этому экономическому агенту на 30-летний срок.

InfoMarket